

Surah Al-Baqarah-2

Si-i ko ngaran o Allah, a Masa-linggagao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Mim. So Allah i Mata-o ko Paka-a antapan Niyan non.

2. Kati-i so Kitab; a da-a sangka a madadalumon, a Torowan, ko Khipanananggila;

3. A siran na Papatiyayaan niran so da Mapayag, go Ipuphamayandug iran so Sambayang, go so saba-ad ko inibugai Ami kiran na ipupha-mumugai ran;

4. Go siran na Papatiyayaan niran so (Kitab a) Initoron Ruka (Ya Muhammad), go so Initoron ko Miya-ona an Ka, go so Akhirat na siran na tatangkudun niran.

5. Siran man i Thatakna ko Torowan, a pho-on ko Kadnan niran, go siran man i Phamakasulang sa Maliwanag.

6. Mata-an! A so siran a da Pamaratiyaya, na mulagid kiran o Piyaka-iktiyar Ka siran antawa-a Dangka siran Pakaiktiyara; ka di siran bo Pharatiyaya.

7. Tiyotopan o Allah so manga poso iran go so kanug iran, na

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَرَبِ ١

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى

لِّلْمُتَّقِينَ ٢

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا

رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ٣

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ

قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ٤

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُونَ ٥

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ

ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٦

خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ ٧

kiyatagowan so manga kailai ran sa pilus; go adun a bagiyen niran a siksa a lubi a mala.

8. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a gi-i Tharo: Sa Piyaratiyaya mi so Allah a go so Alongan a Maori; a kuna a ba siran Mapaparatiyaya.

9. Pulimpangun niran so Allah go so Miyamaratiyaya, na da-a Pukhalimpang iran a rowar ko manga ginawa iran, sa di ran mai-inungka!

10. Katatagowan so manga poso iran sa gudamun; na inomanan siran o allah sa gudamun: Go adun a bagiyen niran a siksa a Malipudus, sabap ko Kiyapamokhag iran.

11. Go amai ka Pitharo kiran: A di kano Phaminasa ko Lopa, na Tharo-on niran: A sukami na giyabo a Kapuphangompiya mi!

12. Tanodan, ka Mata-an! A siran i Puphamaminasa, na ogaid na di ran Mai-inungka.

13. Go amai ka Pitharo kiran: A Paratiyaya kano sa lagid o Kiyaparatiyaya o (saba-ad ko) manga Manosiya: Na Tharo-on niran: A ino kami Pharatiyaya sa lagid o Kiyaparatiyaya o manga lalong?-Tanodan, ka Mata-an! A siran i manga lalong, na ogaid na di ran katawan.

وَعَلَىٰٓ أَنْبَرِهِمْ غَسَوَةٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ ۖ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يُخَادِعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ ۖ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ ۖ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۖ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُم لَأَنفُسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصَلِحُونَ ﴿١١﴾

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا كَمَا ءَامَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنزَيْنُ كَمَا ءَامَنَ السُّفَهَاءُ ۖ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

14. Go igira-a minitho-ona iran so Miyamaratiyaya, na Tharo-on niran: A Miyaratiyaya kami; na igira-a miyakandod siran ko manga Olowan niran, na Tharo-on niran: A Mata-an! A sukami na pud iyo: go aya bo oto a kowan na giya di kiran kapagizawizawa.

15. so Allah imbadal kiran ko di-ira kapagizawizawa ko miya maratiyaya, go tataalikun Niyan kiran ko gi-i ran Kandarowaka; a gi-i siran Muromparompak.

16. Siran man so inipamasa iran ko kadadag so Torowan: Na da makalaba so Kiyandagang iran, go da siran makakudug sa ontol,.

17. Aya ropa-an niran na lagid o miniyag sa Apoi; na kagiya a kasindawan niyan so muliliyotaon, na piyadung o Allah so Sindao kiran go inibagak Iyan siran ko manga lilibotung. Na di siran Phakailai.

18. (Siran) na manga Bungul, manga Omao, manga Bota, na siran na di siran ndun phakandod.

19. O di na lagid o miyasogat a mabagur a Oran a pho-on ko kawang: A kadadaluman sa manga lilibotung, go Dalundug go Kilat: Pukhi-olun niran so manga Tindoro iran ko manga Tangila iran pho-on

وَإِذْ الْقَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا
وَإِذَا حُلُوا إِلَىٰ شَيْطَانِهِمْ قَالُوا إِنَّا
مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزَءُونَ ﴿١٤﴾

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَهٗ
بِالْهُدَىٰ فَمَا رِيحَتِ بِجَحْرِ ثَنُومٍ
وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا
أُضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ
وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾

صُمُّ بَكْمٌ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾

أَوْ كَصَيْبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
وَرَعْدٌ وَبُرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصْبَعَهُمْ فِيٓ
فِيٓءَآذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حُدُرًا مَّوْتٍ
وَاللَّهُ مُحِيطٌ
بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

ko manga Parti, ka kaluk iran ko Kapatai. Na so Allah na Katatang-kalan Niyan so da Pamaratiyaya!

20. Maito bo na so Kilat na masinggaot Iyan so manga kailai ran; oman Niyan siran Kasindawan, na makalalakao siran non, na igira-a Mikhunum kiran, na makathan-gun siran. Na o kabaya o Allah, na Mata-an a khailang Iyan so Kanug iran go so manga Kailai ran; ka Mata-an! A so Allah na si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

21. Hai manga Manosiya! Showasowata niyo so Kadnan niyo, a so Miyadun rukano a go so miyanga-o ona an niyo, kaangkano Makapananangila;

22. So Inadun Niyan rukano so Lopa a miyakayat, go so Langit a atup; a go Piyakatoron Niyan a pho-on ko Kawang so ig; na ini sabap Iyan non a Kiyapakagumawa Niyan ko manga Onga a Pagupur rukano; na di kano Phangumba-al sa manga saginda o Allah a sukano na katawan niyo (a da-a saginda Niyan).

23. Na o ba kano shasangka ko (Qur-an a) Initoron Nami ko Oripun Nami, na mba-as kano sa Surah a lagid Iyan; go tawaga niyo so manga Katohanan niyo (a mama-katabang rukano) a salakao ko Allah, amaika sukano i manga bunar.

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَرَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشْوَاهُ فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ إِنَّا اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ أَعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أُندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

وَإِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ ۚ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِمَّن دُونِ اللَّهِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

24. Na amai ka di niyo Manggo-laola-go di niyo dun Mapunggola-la-na Pananggila-i niyo so Apoi a aya itagon niyan na so manga Manosiya a go so manga Ator,-a ini thiyakap ko di Phamaratiyaya.

25. Na Puphamanotholangka ko siran a Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga Pipiya, a Mata-an! A adun a bagiyan niran a manga Sorga, A Puphamangondas ko kababa-an Niyan so manga Lawasaig. Oman siran ro-o natan sa Onga a Pagupur, na Tharo-on niran: A giyai so (lagid o) inunat rukutano a miya-ona, na Phagowitun kiran noto a makapushasaginda-i: go adun a bagiyan niran ro-o a manga Karoma a manga Soti; sa ron siran non ndun Makakakal.

26. Mata-an! A so Allah na di Niyan phakamawagun so kambaal sa ibarat, apiya rungit go so lawanon. Na so puman so siran a Miyamaratiyaya na katawan niran a Mata-an! A Sukaniyan so Bunar, a pho-on ko Kadnan niran; na so puman so da Pamaratiyaya na gi-iran Tharo-on: A antona-a i a antapan o Allah sangka-i a ibarat? Madakul a Pundadagun Niyan sa sabap saya, go madakul a Puthoro-on Niyan sa sabap saya; na da-a ndadagun iyan sa sabap saya, a rowar ko manga songklid,-

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ
أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا
مِنْ شَرِّ رِزْقَ قَالُوا هَذَا الَّذِي
رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأْتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا
وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾

﴿٢٤﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي ۚ أَنْ يَضْرِبَ
مَثَلًا مَا بَعُوضَةٌ فَمَا قُوْفَهَا فَمَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۗ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا
فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا
مَثَلًا ۚ بَيِّنْ لَهُمْ ۚ كَثِيرًا وَيَهْدِ
بِهِ ۚ كَثِيرًا ۚ وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا
الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾

27. Siran na Puphamarungkasun niran so diyandi o Allah ko oriyani o kiya-ilot iyan, go Puphanuphudun niran so ini Sogo o Allah a kapakakhakamputa-a on, go Puphaminasa siran ko Lopa: Na siran man na siran so manga logi.

28. Andamanaya idi niyo Kapharatiyaya-a ko Allah?-A aya butad iyo na Ma-atai, na Inoyag kano Niyan; oriyani niyan na Mbono-on kano Niyan, na oriyani niyan na Pagoyagun kano Niyan (ko Akhirat); oriyani niyan na Ron kano bo Phakandoda.

29. Sukaniyan so Inadun Niyan a ruk iyo so madadalum ko Lopa langon; oriyani niyan na siyangor iyan so Langit, na Pithaong iyan Siran Pihyapiya a Pito a manga Langit; go Sukaniyan na so lango-wan taman na katawan Niyan.

30. Na gowani, na Pitharo o Kadnan Ka ko manga Malaikat: A Mata-an! A Sakun na Magumba-al Ako si-i ko Lopa sa Khalifa. Na Pitharo iran: A ino Ka on Pagumba-al sa tao a Phaminasa-on go Phamakaragirai ron ko manga rogo?-A Sukami na Iputhasbik Ami so Podingka go Pushotin Nami Suka? Pitharo iyan: A Mata-an! A Sakun na katawan Ko so di niyo katawan.

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ
يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٧٧﴾

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ
أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ تُمَيِّتُهُمْ
ثُمَّ يُمَيِّتُكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٨﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ
فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ
فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا
مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي
أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

31. Na Inindao Niyan ko Adam so manga ngaran langon; oriyen niyan na siyandig Iyan siran ko manga Malaikat, na Pitharo Iyan: A Panothola niyo Rakun so manga Ngaran na-i o ba Sukano i manga bunar.

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ
عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ
هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾

32. Pitharo Iran: A Soti Ka: Da-a Kata-o Ami, a rowar ko Inindaongka Rukami: Mata-an! A Suka bo i Mata-o a Maongangun.

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾

33. Pitharo (o Allah): Hai Adam! Panotholangka kiran so manga Ngaran niran. Na kagiya a Mapanohol Iyan kiran so manga Ngaran iran, na Pitharo (o Allah): Ba Ko Rukano da Tharowa a Mata-an! A katawan Ko so Mapagu-uma ko manga Langit a go so Lopa, go katawan Ko so Papayagun niyo go so Paguuma-an niyo?

قَالَ يَتْلُوا آدَمَ أَنْبِئُهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا
أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي
أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ
مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾

34. Na gowani, na Pitharo Ami ko manga Malaikat: A Pangalimbaba-an Kano ko Adam: Na Miyangalimbaba-an siran: Inonta so Iblis: Ka somiyangka go Mimaratabat: Na miyapud ko da Pamaratiyaya.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ
فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ
مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾

35. Go Pitharo Ami: A Hai Adam! Babalingka Suka a go si Karomangka ko Sorga; go Kangkano Ron sa Kapangondaya sa sadun sa kabaya Iyo; go di Kano pagobai sangka-i a Kayo, ka mbaloi Kano a pud ko da Pamaginontolan.

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ
وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا
هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾

36. Na Miyapokas siran ro-o o Shaitan, go Miyapaka-awa iyan Siran ko butad Iran. Na Pitharo Ami: A tupad Kano, sa so sabaad Rukano na ridowai o saba-ad. Go adun a bagiyan Niyo ko Lopa a Kaputhakna-an go Kaoyagan, taman ko masa (o Kapatai).

37. Na adun a Miyasowa o Adam a pho-on ko Kadnan Niyan a manga Katharo, na Piyakataobat Iyan Sukaniyan; ka Mataan! A Sukaniyan so Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

38. Pitharo Ami: A tupad Kano pho-on ko Sorga langon; na amai ka adun a Makatalingoma Rukano a pho-on Rakun a Torowan, na sa dun sa Monot ko Torowan Ko, na da-a Pangandam Iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

39. Na so siran a da Pamaratiyaya go Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami, na siran man i manga tao ko Naraka; sa ron siran non ndun Makakakal.

40. Hai manga Moriyatao o Israil! Tatadumi niyo so Limo Akun a so ini Pangalimo Akun rukano, go tomana niyo so diyandi Akun rukano ka tomanun Ko so diyandi rukano, go Sakun bo i Kalukun niyo.

41. Go Paratiyaya-a niyo so (Qur-an a) Initoron Nakun a To-

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا
مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
عَدُوٌّ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ
إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

فَلَقَىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ
مِنِّي هُدًى فَمَنِ تَّبِعْ هُدَايَ فَلا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾

يَبْنَئِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ
عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أَوْفٍ بِعَهْدِكُمْ
وَإِنِّي فَأَرْحَمُونَ ﴿٤٠﴾

وَأَمِّنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا

miyanto ko Matatangan niyo, go di sukano i paganai a di ron Phara-tiyaya, go di niyo Phamasaan so manga Ayat Akun sa arga a maito; go Sakun bo i Kalukun niyo.

42. Go di niyo khumbotun ko bunar so ribat, go di niyo Phaguma-a so bunar a sukano na katawan niyo.

43. Go Pamayandugun niyo so Sambayang; go tonaya niyo so Zakat; go Roko kano a pud ko Puhuroroko.

44. Ino niyo Pushogo-on ko manga Manosiya so mapiya, na Pakalilipatan niyo so manga ginawa niyo, a sukano na Kapuphangadi-an niyo so Kitab? Ba da-a manga sabot iyo?

45. Na Panguni kano sa tabang sa nggolalan ko Kapantang a go so Kashambayang: Na Mataan naya! A tithe a marugun, inonta bo ko Khipangangalimbaba-an (ko Allah),-

46. A siran na tatangkudun niran a Mata-an! A siran na Miputho-ona iran so Kadnan niran, go Mata-an! A siran na Ron siran Phamakan-dod.

47. Hai manga Moriyatao o Israil! Tadumi niyo so Limo Akun a so ini Pangalimo Akun rukano, go Mata-an! A Sakun na inilubi Ko

مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أُولَٰ كَافِرِيْهِۦ وَلَا
تَشْتَرُوا بِأَيْمَانِي تَمَنَاقِيلًا وَإِي تَى
فَأَتَقُوْنَ ﴿٤١﴾

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا
الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا
مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

﴿٤٤﴾ أَنَا مُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَسْوَنَ
أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ لَتَلُونَ الْكِتَابَ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾

وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا
لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوْنَ إِلَيْهِمْ وَأَنْهُمْ
إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾

يَبْنَى إِسْرَائِيْلَ أَذْكَرُوا نَعَمِي الَّتِي أَنْعَمْتُ
عَلَيْكُمْ وَأَنى فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

sukano ko manga Ka-adun (ko miya-ona a masa).

48. Go Kalukun niyo so gawii a da-a Khyogop o isa ginawa ko isa ginawa a maito bo go da-a Khatarima-on a Safa-at, go da-a khakowa-on a sambu, go di siran Khatabangan.

49. Na gowani na siyabut Ami sukano ko pagtao o Pir-aon: A irarasai ran rukano so marata a siksa, ka Puphanombali-in niran so manga Wata iyo a manga Mama na Phulamba-an niran so manga Babai rukano; na adun a matatago rooman a tiyoba a pho-on ko Kadnan niyo a lubu a Mala.

50. Na gowani na sirai Ami rukano so Kalodan na siyabut Ami sukano na Inulud Ami so Pagtao o Pir-aon a sukano na kababantayan niyo.

51. Go gowani na Miyakiphasada Kami ko Musa sa pat polo gawii, oriyani niyan na kinowa niyo so Sapi (a Katohanan) ko oriyani niyan, na sukano na Miyakanggolaola kano sa di ontol.

52. Oriyani niyan na Pimaapan Nami sukano ko oriyani noto; kangkano Makapanalamat.

53. Na gowani na inibugai Ami ko Musa so Kitab go so Padoman: Kangkano Mamaka-ontol.

وَأَتَقُوا يَوْمًا لَا تَجْزَى نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا
عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

وَإِذْ بَخَّيْنَاكُمْ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُدَبِّحُونَ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ
نَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾

وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ
أَخَذْنَا مِنَ الْعِجْلِ مِنْ بَعْدِهِ ۖ وَأَنْتُمْ
ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾

وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾

54. Go gowani na Pitharo o Musa ko Pagtao Niyan: A Hai Pagtao Akun! Mata-an! A sukano na Miyabinasa niyo so manga ginawa niyo sa kiyakowa-a niyo ko Sapi (a Katohanan): Na Thaobat kano ko Miyadun rukano, sa Bonowa o da Makashala so Miyakashala rukano; giyoto man i mapiya rukano si-i ko Kadnan niyo. Na Piyakatabat kano Niyan: Ka Mata-an! A Sukaniyan so Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

55. Go gowani na Pitharo iyo: A Hai Musa! Diyami Suka dun Pharatiyaya-an taman sa di Ami mailai so Allah a Mapayag, na Piyolang kano o Parti a sukano na kababantayan niyo.

56. Oriyan niyan na Inoyag Ami sukano ko oriyan o Kiyapatai niyo: Ka-angkano Makapanalamat.

57. Go ini Payong Ami rukano so Gabon go Piyakatoron Ami rukano so Manna go so (Papanok a) Salwa, (sa Pitharo Ami a:) Kangkano ko manga pipiya a ini Pagupur Ami rukano: Na da Kami ran kabinasai, na ogaid na so manga ginawa iran i Kiyabinasaan niran.

58. Go gowani na Pitharo Ami: A solud kano sangka-i a Ingud (a Baital Muqaddas), na Kangkaron sa sadun sa kabaya iyo sa kapangondaya; go solud kano ko Pin-

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ إِنكُمْ
ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجَلِ
فَتُوبُوا إِلَى بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ
ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَنَابَ
عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

وَإِذْ قُلْتُمْ لِمُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى
نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ
وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾

ثُمَّ بَعَثْنَاكَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكَ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾

وَوَدَّعَلْنَا عَلَيْكُمْ الْعَمَامَ وَأَنْزَلْنَا
عَلَيْكُمْ الْمَنَّانَ وَالسَّلْوَى كُلُّوا مِنْ
طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

وَإِذْ قُلْنَا أَدْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا
مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَأَدْخُلُوا
أَبْأَبَ سَجْدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَعْفِرْ لَكُمْ

to sa Pangangalimbaba-an kano, go Tharo kano sa Phakaponas sa Dosa, ka Napin Nami rukano so manga Kasalaan niyo go omanan Nami (sa balas) so Miphipiyapiya.

59. Na siyambiyang o siran a da Pamaginontolan sa Katharo a salakao ko Pitharo kiran; na Piyakatoronan Nami so siran a da Pamaginontolan sa siksa a pho-on ko Langit, sabap ko Kiyapanongkid iran.

60. Na gowani na ini Panguni sa inomun o Musa so pagtao Niyan; na Pitharo Ami: A Buntulun Ka so Badas Ka ko Ator (na inibuntol Iyan non). Na Miyakambowaton so sapolo a go dow a Bowalan. Na Sabunar a kiyatokawan o omani isa ka Sagorompong so Saguba iran. (Go Pitharo Ami:) Kangkano go inom kano ko Pagupur o Allah, go di kano Phangalandada ko Lopa a Puphamakakaid kano.

61. Na gowani na Pitharo iyo: A Hai Musa! Diyami dun Khitigur so Pangunungkun a sasason; na Panguniyangka rukami ko Kadnan Ka a Pakagumawan kami Niyan sa pud ko puphakatho-on o Lopa, -a lutha-an non, go Sikowa-on, go lasona-on, go kodalis on, go tiboyas on. Pitharo (o Musa): Ino niyo pushambiya ko korang so mapiya? Tana kano sa Bandar a Ingud, ka Mata-an! A khakoa niyo so Piyang

خَطَايَكُمْ وَسَمَزَيْدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٩﴾

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ
الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾

وَإِذْ أَسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ
فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا
قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرِبَهُمْ
كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا
تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ
طَعَامٍ وَاجِدْ قَادِحٌ لَنَا رَبُّكَ يُخْرِجُ
لَنَا مِمَّا تَنْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا
وَقَشَائِبِهَا وَقَوْمِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا
قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ آدَنُ
بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَمْ حِطُّوا مِصْرًا فَإِنَّ
لَكُمْ مِمَّا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبِ

guni niyo! Na Miyaadun kiran so Kahina-an go so Kapakarondan; go Miyakakholog siran sa Rarangit a pho-on ko Allah. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na da iran Paratiyayaa so manga Ayat o Allah go Puphamono-on niran so manga Nabi sa di ontol. Giyoto man na sabap ko Kiyandarowaka iran go so Kiyapumalawani ran.

62. Mata-an! A so siran a Miyamaratiyaya, go siran a manga Yahodi, go so manga Christian, go so manga Sabi-in, -na sa dun sa Maratiyaya-on ko Allah go so Alongan a Maori, go Nggalubuk sa mapiya, na adun a bagiyan niyan a balas kiran sii ko kaduna niran: Go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

63. Na gowani na tiyarima Ami so diyandi iyo ko Kiniporoon Nami ko Kaporowan niyo ko Palao: (Go Pitharo Ami:) Kupiti niyo so inibugai Ami rukano Shabunsabunar go tatadumi niyo so madadalumon: Ka-an kano Makapanananggila.

64. Oriyan niyan na tomiyalikhod kano ko oriyan noto: Na o da so Gagao rukano o Allah go so Limo Iyan, na miyabaloi kano dun a pud ko Miyangalologi.

65. Na Sabunsabunar a Kiyatokawan niyo so Mimamalawani rukano si-i ko Alongan a Sapro: Na

مِنَ اللَّهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ
بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ
الْحَقِّ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا
يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالنَّصْرَىٰ وَالصَّٰبِغِينَ مِن ءَٰمَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا
فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يُحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُمْ بِقَوِّ
وَأَذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾

ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَلَوْلَا
فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ
مِنَ الْخَٰسِرِينَ ﴿٦٤﴾

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ ءَاعَدُوا بِمَنكُمۡ فِي
السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً

Pitharo Ami kiran: A mbaloi kano a manga Amo, a Miyamakadapanas.

66. Na biyaloi Ami Sukaniyan a poringana ko masa niyan go so oriyaniyan, go thoma ko Khipananggila.

67. Na gowanina Pitharo o Musa ko pagtao Niyan: A mataan! A so Allah na Isosogo Iyan rukano a Kasombali iyo sa Sapi. Na Pitharo iran: Aino Kamingka khowa-a kasablawan? Pitharo Iyan: A Mulindong Ako ko Allah o ba Ako Ma-adun a pud ko da-a manga Mulung iyan!

68. Pitharo iran: A Panguniyangka rukami ko Kadnan Ka a Payagun Niyan rukami o antonao-non (a Sapi)! Pitharo Iyan: A Mata-an! A so Allah na Putharo-on Niyan: A Mata-an! A sukaniyan na Sapi a di Matowa go di Mangoda, katatangkaan ko pagulutan noto: Na Nggo-laola-a niyo so Isosogo rukano!

69. Pitharo iran: A Panguniyangka Rukami ko Kadnan Ka a Payagun Niyan rukami o antona-a i waruna niyan. Pitharo (o Musa): Mata-an a so Allah na Putharo-on Niyan: A Mata-an! A sukaniyan na Sapi a binaning, a maloto so waruna niyan, a Phakabimban ko Phuphamakailai ron!

حَسْبَيْنَ ﴿٦٥﴾

فَجَعَلْنَهَا نِكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا
خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ
يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبُحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَنَتَّخِذُنَا
هُزُورًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ
الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا ادْعُ لِنَارِكَ يَبْنَ لَنَا مَا هِيَ قَالَ
إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ
عَوَانُ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُوا
مَا تُمْرُونَ ﴿٦٨﴾

قَالُوا ادْعُ لِنَارِكَ يَبْنَ لَنَا مَا
لُونَهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ
صَفْرَاءٌ فَاقْعُ لُونَهَا تَسْرُ
الْتَنْظِيرِينَ ﴿٦٩﴾

70. Pitharo iran: A Panguniyangka rukami ko Kadnan Ka a Payagun Niyan rukami o antonao-non a Sapi: Ka Mata-an! A so manga Sapi na miyakapulilingowa rukami: Na Mata-an! A sukami na Omiyog so Allah, na Mato-on nami dun.

71. Pitharo (o Musa): Mata-an! A so Allah na Putharo-on Niyan: A Mata-an! A sukaniyan na Sapi a da marasai sa ba Pundado ko Lopa go di iphamakaig ko manga Pangoman; da-a Pa-awing iyan da-a Palang iyan. Pitharo iran: A imanto na Minitalingomangka so bunar. Na siyombali iran noto, go maito bo na di ran Mapunggolaola.

72. Na gowani ko Mamono so isa rukano sa tao na inisushundula iyo to: Na so Allah i Miyayag ko Pagu-uma-an niyo.

73. Na Pitharo Ami: A Papusun niyo ron so saba-ad ko Sapi. Lagid man noto a Kapagoyaga o Allah ko Miyamatai go Puphaki-ilai Niyan rukano so manga Tanda Iyan: Kanan niyo gi-i manggudaguda.

74. Oriyan niyan na mithugas so manga poso iyo ko oriyan noto: Na sukaniyan na lagid o Ator o di na lawanon sa katugas. Ka Mata-an! A so saba-ad ko Ator na Sabunar a so Puphakambowaton so manga Lawasaig; go Mata-an! A so saba-adon na Sabunar a so Pukhabungkag na

قَالُوا ادْعُ لِنَارِكَ لِنَا مَا هِيَ
إِنَّ الْبَقْرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا
إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ لَّا ذَلُولٌ تُثِيرُ
الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةً لَّا
شَيْءَ فِيهَا قَالُوا لَئِنْ جِئْتِ بِالْحَقِّ
فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾

وَإِذْ قُلْتُمْ نَفْسًا فَاذْرَيْهِنَّ فِيمَا وَعَدَ اللَّهُ
مُخْرِجَ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾

فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي
اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ
كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ
الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ
وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشْقُقُ فَيُخْرِجُ مِنْهُ
الْمَاءَ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةٍ

Puphakagumao ron so ig: go Mata-an! A so saba-adon na Sabunar a so Pukhaolog sa pho-on ko kaluk ko Allah. Na kuna a ba kalilipati o Allah so gi-i niyo Nggolaola-an.

75. A ti i-inamun niyo a Kaparatiyaya-a iran rukano? -A Sabunar a adun a salompok kiran a Puphamakinugun niran so Katharo o Allah, na oriyani niyan na Puphamagalinun niran ko oriyani o Kiyasabota iran non a siran na katawan niran.

76. Go igira-a minitho-ona iran so Miyamaratiyaya, na Tharo-on niran: A Miyaratiyaya kami: Na igira-a miyakandod so saba-ad kiran ko saba-ad, na Tharo-on niran: A ino niyo kiran Puphanonotholana so Piyakitokawan rukano o Allah, a khikarina iran rukano to si-i ko Kadnan niyo? -Bada-a manga Sabot iyo?

77. Ba iran ndi katawi a Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so isosolun niran go so Papayagun niran?

78. Na adun a pud kiran a manga Ommi, a da-a katawan niran ko Kitab, a rowar ko manga Siyarangkoni, go da (a katawan niran) inonta na Puphagantangan siran.

79. Na so sangat a siksa na bagiyani o siran a Ipuhanorat iran ko Kitab so manga lima iran, (adi iran

اللَّهُ وَمَا اللَّهُ يُغْفِلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٦﴾

﴿٧٦﴾ أَفَنظَّمُونَ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَقَدْ كَانَكُمْ قَرِيبًا مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يَحْرَفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

وَإِذَا الْقَوَالِيْنَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنَّهُمْ إِلَّا يُظُنُّونَ ﴿٧٨﴾

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

mbaba-a-sun), oriyān niyan na gi-iran Tharo-on: A giya-i na pho-on ko Allah, ka kagiya a ipuphamasa iran noto sa arga a maito!- Na sangat a siksa a bagiyān niran po-on ko Kinipanoratun non o manga lima iran, go sangat a siksa a bagiyān niran po-on ko gi-i ran non khisokatun.

80. Go Pitharo iran: A da dun a kakhasukho a rukami o Apoi inonta bo ko manga Alongan a mabibilang: Tharowangka (Ya Muhammad): Ba kano miyakakowa si-i ko Allah sa diyandi, na di Pundorat so Allah ko diyandi Iyan? Antawa-a gi-i niyo Tharoon makapantag ko Allah so da-a mulung iyo ron?

81. Owai man, sa dun sa Nggalubuk sa marata, go katangkali sukaniyan o kasalaan niyan, -na siran man i manga tao ko Naraka: Sa ron siran non ndun Makakakal.

82. Na so Miyamaratiyaya go Pinggalubuk Iran so manga pipiya, na siran man i manga tao ko Sorga: Sa ron siran non ndun Makakakal.

83. Na gowani na Tiyarima Ami so mailot a diyandi o manga Moriyatao o Israil (go Pitharo Ami:) Da-a Pushowasowata niyo a inonta so Allah; go (Phiyapiya i niyo) so mbala a Lokus sa tanto a Kaphiyapiya go so adun a Katotonganai ron, go so manga Wata a ilo go so

لِيَشْتَرُوا بِهٖ ثُمَّ قَلِيلاً فَوَيْلٌ
لَّهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ
لَّهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾

وَقَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا
مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا
فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ ۚ أَمْ تَفْؤُلُونَ
عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

بِكُلِّ مَن كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ
بِهٖ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا
تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا
وَزِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَفُولُوا لِلنَّاسِ
حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا

manga Miskin; go Tharo kano ko manga Manosiya sa Mapiya; go Pamayandugun niyo so Sambayang; go tonaya niyo so Zakat. Oriyan niyan na Mimbarapaling kano, in-onta so maito a pud rukano, a sukano na tomatalikhod kano.

84. Na gowani na Tiyarima Ami so mailot a diyandi iyo: Sa di niyo phamakaragira-in so manga rogo (o saba-ad) rukano, go di niyo mboga-on so saba-ad rukano ko manga Ingud iyo: Na oriyan niyan na miyagikral kano, a sukano na kashasaksi-an niyo.

85. Oriyan niyan na sukano wai, na Puphamono-on niyo so saba-ad rukano, go Puphakaawa-an niyo so isa ka Sagorompong rukano ko manga Ingud iran; gi-i niyo Thatabanga-an kiran so dosa, go so Kapakipuriridowai; na amai ka adun a minioma iran rukano a manga biyag, na Phaga-onun niyo siran (a Tamok), a sukaniyan na Kiyaram rukano so kapaka-awa-a kiran. Ino a Paparatiyaya-an niyo so saba-ad ko Kitab, na Phagongkirun niyo so saba-ad? Na da-a balas ko tao a Punggolaola ro-o a pud rukano a rowar ko Kahina-an ko Kaoyagoyag ko Doniya, go so Alongan a Qiyamah na Phakandodun siran ko Minitaralo a siksa. Na kuna a ba Kalilipati o Allah so gi-i niyo Nggolaola-an.

الرَّكُوعَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا
مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَاسْفِكُونَ
دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرَجُونَ أَنْفُسَكُمْ
مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ
تَسْهَوْنَ ﴿٨٤﴾

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ
أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرَجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ
مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْآثِمِ
وَالْعَدُونَ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسْرَى
تَقْتُلُوهُمْ وَهِيَ مُحْرَمَةٌ عَلَيْكُمْ
إِخْرَاجُهُمْ أَفْتُونُونَ بِبَعْضِ
الْكُتُبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ
مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى
أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

86. Siran man so ini Pamasa iran ko Kaoyagoyag ko Doniya so Akhirat: Na di kiran Phagukhapukhapun so siksa go di siran khatabangan.

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
بِالْآخِرَةِ فَلَا يَحْفَفُهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾

87. Na Sabunsabunar a ini bugai Ami ko Musa so Kitab go Piya-kathondotondog Ami ko oriyaniyan so manga Sogo; go ini bugai Ami ko Isa a Wata o Maryam so manga Rarayag a Karina go ini bagur Ami Ron so (Jibril a) Niyawa Soti. Ino a oman i Makatalingoma rukano a Sogo na sabap sa di khabayayan o manga ginawa niyo, na Pumaratabatan niyo? -Na adun a isa ka Sagorompong a Piyakambo-khag iyo, go adun a isa ka Sagorompong a Puphamono-on niyo!

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا
مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ
أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى
أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ
وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾

88. Go Pitharo iran (sa Kapamagompat): A so manga poso ami na khikapupuno. Na kuna, ka Pimorkaan siran o Allah sabap ko da iran Kaparatiyaya: Ka miyaka-ito ito a Paratiyaya iran.

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ
بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

89. Go kagiya a adun a Miyakatalingoma kiran a Kitab a pho-on ko Allah, a Tomiyanto ko Kitab a shisi-i kiran, -a aya butad iran sa paganai na Puphangunin niran a Kapugusa iran ko da Pamaratiyaya, -na kagiya a Makatalingoma kiran so (Muhammad a) miyakilala iran, na Inongkir iran noto na so Morka o Allah na san ko da Pamaratiyaya.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ
يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا
فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا
بِهِ فَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى الْكٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾

90. Mikharatarata so Piphasa-an niran ko manga ginawa iran, a so di ran Kapaparatiyayaa ko Initoron o Allah, kadungki sa Kiputhoronun o Allah ko Limo Iyan ko kabaya Iyan ko manga Oripun Niyan: Na miyakakholokog siran sa Rarangit rakhus o isa Rarangit. Na adun a bagiyon o da Pamaratiyaya-a siksa a Phakahina.

91. Na igira-a Pitharo kiran: A Paratiyaya-a niyo so (Kitab a) Initoron o Allah, na Tharo-on niran: A Paparatiyaya-an nami so (Kitab a) Initoron rukami: Na di ran Paparatiyaya-an so salakao ron, a Sukaniyan so bunar a Tomiyanto ko Kitab a shisi-i kiran. Tharowangka kiran (Ya Muhammad): Ino niyo Puphamonowa so manga Nabi o Allah gowani, o sukano na Mapaparatiyaya kano?

92. Na Sabunsabunar a Minitalingoma rukano o Musa so manga Rarayag a Karina; oriyan niyan na kinowa niyo so Sapi (a Katohanan) ko oriyan niyan, sa sukano na Miyakanggolaola kano sa di ontol.

93. Na gowani na Tiyarima Ami so diyandi iyo ko Kiniporoon Nami ko Kaporowan niyo ko Palao (go Pitharo Ami:) Kupiti niyo so inibugai Ami rukano Shabunsabunar, go Pamakinuga niyo: Na Pitharo iran: A Piyamaknugami, go siyangka ami: Na Piyakasunup kiran ko

بِسْمَا أَسْرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ
يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَغْيًا أَنْ
يُنزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ فَبَاءُ وَيَعْضِبُ عَلَىٰ عِضْبٍ
وَاللَّكْفَرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٩٠﴾

وَإِذْ أُقِيلَ لَهُمْ ءَامُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا
وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ
مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ
أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾

﴿٩٢﴾ وَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ
بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ أَخَذْتُمْ الْعَجَلَ مِنْ
بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٩٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا
فَوْقَكُمْ الطُّورَ خُذُوا مَا
ءَاتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَسْمَعُوا
قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَسْرَبُوا فِي
قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ يَكْفُرِهِمْ ﴿٩٣﴾

manga poso iran so (kabaya sa Kasimba) sa Sapi sabap ko Kiya-ongkir iran. Tharowangka: A Mikhatarata so Ipushogo rukano o Paratiyaya niyo o sukano na Khipaparatiya!

94. Tharowangka: A o Miya-adun a ruk iyo so Ingud a Maori, si-i ko Allah, sa Tolabos, a di ron pud so manga Manosiya, na shingayo a niyo so Kapatai, o sukano na Mumamata-an kano.

95. Na di ran ndun noto shingayo-on sa tanitiyasa, sabap ko (dosa a) Mini-ona o manga lima iran. Na so Allah i lubi a Mata-o ko da Pamaginontolan.

96. Na Ibut ka mato-on Ka siran ndun, a lubi a mala i inam ko manga Manosiya ko Kaoyagoyag-go lubi (mala-i inam) a di so Miyamanakoto: Makangunanguna so pishakatawan kiran a o ba bo Makaphagomor sa Sanggibo ragon: Na di sukaniyan mipakawatan ko siksa o Kapakapagomor iyan (sa Sanggibo ragon). Na so Allah i lubi a Phagilai ko gi-i ran Nggolaola-an.

97. Tharowangka: A sa dun sa mabaloi a ridowai o Jibril!- Na Mata-an! A Sukaniyan na Initoron Niyan so Qur-an ko poso o Ka (Ya Muhammad), sabap sa Sogowan o Allah, a Tomiyanto ko Kitab a Miya-ona an Niyan, go Torowan

قُلْ بِسْمِ اللَّهِ يَا مُرْكُم بِهِ

إِيمَانِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ

عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ

فَتَمَنُّوا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ

صَادِقِينَ ﴿١٤﴾

وَلَنْ يَتَمَنَّوهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَهُمْ

وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿١٥﴾

وَلَنَجْذِبَهُمْ أَكْرَصَ النَّاسِ عَلَى

حَيَاتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ

أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ

بِمُرْحِزِهِ مِنْ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ

وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ

فَأَنزَلْنَاهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ

مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى

وَبُشْرَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾

go Thothol a mapiya a bagiyan o Miyamaratiyaya,-

98. Sa dun sa mabaloi a ridowai o Allah a go so manga Malaikat Iyan go so manga Sogo Iyan, go so Jibirl, go so Mikail,- na Maturan! A so Allah na ridowai o da Pamaratiyaya.

99. Na Sabunsabunar a Tiyoronan Nami Suka (Ya Muhammad) sa manga Ayat a manga Rarayag; na da-a Magongkiron a rowar ko manga songklid.

100. Ino a oman siran Makindiyandi, sa isa a diyandi na ibowang, o isa kiran ka Sagorompong?-Kuna, ka kadakulan kiran na di Mapaparatiyaya.

101. Na kagiya a adun a Miya-katalingoma kiran a Sogo a phoon ko Allah, a Tomiyanto ko Kitab a shisi-i kiran, na i nibowang o isa ka Sagorompong a pud ko siran a bigan ko Kitab, so Kitab o Allah ko tampar ko manga likod iran, lagid o ba iran ndi katawi!

102. Go Inonotan niran so Pumbatiya-an o manga Shaitan ko Kandadato o Sulaiman: Na kuna a ba Mikhapir so Sulaiman, na ogaid na so manga Shaitan i Mikhapir, ka ipuphangundao iran ko manga Manosiya so Sihir, go so Initoron ko dowa Malaikat sa Ingud a Babil

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ
اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾

أَوْ كَلَّمَا عَاهَدُوا عَاهِدًا نَبَذَهُ
فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ
مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ بَدَّ فَرِيقٌ مِّنَ
الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ
وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَانَتْهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكِ
سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ
وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا
يَعْلَمُونَ النَّاسَ السَّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ
الْمَلَائِكَةِ بِلَا هَرُوتَ وَمُرُوتَ

so Harut a go so Marut. Na da-a Pagundao-wan niran non a isa bo o di ran Matharo: A Mata-an! A sukami na matag tupung; na di ka Pukhapir. Na Puphaganadun niran sa dow a oto so Pukhasabapan sa gi ran Kapakambulaga ko tao a go so Karoma niyan. Na da-a Khabinasa-an niran non a isa bo inonta a sabap sa idin o Allah. Na Mapuphaganad iran so Phakabinasa kiran, go di kiran Phakaompiya. Na Sabunsabunar a kiyatokawan niran a Mata-an a so tao a miyatomo iyan noto na da-a bagiyan niyan ko Akhirat a Kamapiya-an. Na Mata-an a Mikharatarata so Piphasa-an niran ko manga ginawa iran, o siran na katawi ran!

103. Na o ba siran ndun Miyaratiyaya na go siran Miyananggila, na Matatangkud a so balas a phon ko Allah na aya thomo, o siran na katawi ran!

104. Hai Miyamaratiyaya! Di niyo Putharowa (ko Nabi) so Raina, aya Tharowa niyo na Unzurna^[1]; go Pamakinuga niyo: Na adun a bagiyan o da Pamaratiyaya a siksa a Malipudus.

105. Di khabayan-an o da Pamaratiyaya a pud ko adun a Kitab

وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا
 نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ
 مِنْهُمَا مَا يَفِرُّونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرَّةِ
 وَرَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِينَ بِهِ مِنْ
 أَحَدٍ إِلَّا يَأْذِنُ اللَّهُ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا
 يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ
 عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي
 الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ
 مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا
 يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَأَتَقُوا لِمَثُوبَةٍ
 مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْكَانُوا
 يَعْلَمُونَ ﴿١٠٤﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا
 رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا
 وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٥﴾

مَا يُوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
 الْكِتَابِ وَلَا الشِّرْكَانِ أَنْ يُزَلَّ

[1] di niyo Putharowa ko Nabi ﷺ ilayangka so butad ami go pulombatingka rukami ka anami sabota so dingkatara-on, go aya tharowa niyo sambu anan: ilaya kamingka go so butad ami.

iyang, go so Miyamanakoto, so Kiputhoronun rukano ko mapiya a pho-on ko Kadnan niyo. Na so Allah na Ipuphamili Iyan so Limo Iyan ko tao a kabaya Iyan-ka so Allah i khiruk ko Gagao a lubi a Mala.

106. Sa dun sa iputharug Ami (a Kokoman) a Ayat o di na Pakilipatan Nami Sukaniyan, na Pumbugai Kami sa Mapiya a di Sukaniyan o di na so lagid iyan: Bangkadi katawi a Mata-an! A so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan?

107. Bangkadi katawi a Mata-an! A so Allah i Khiruk ko Kapa-ar ko manga Langit a go so Lopa? Na daa bagiyang niyo a salakao ko Allah a Panarigan go Phakatabang.

108. Ba niyo pun kabaya a Manguni kano ko Sogo rukano lagid o Kiyapanguni-i ko Musa gowani? Na sa tao a shambi-in niyan ko Kaongkir so Paratiyaya, na Sabunar a Miyapokas ko ontol a lalan.

109. Miyashinganin o Madakul ko adun a Kitab iyan a oba kano iran bo Maphakakaso ko oriyang o Kiyaparatiyaya niyo, ko Kakakapir iyo, Kadunki a pho-on ko manga ginawa iran, ko oriyang o Kiyapayag kiran o bunar: Na Puma-ap kano go Dapaya niyo, taman sa italingoma o

عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ
وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

﴿١٠٦﴾ مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ
بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾

أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ
كَمَا سَأَلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ
يَتَّبِعِلْ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ
سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾

وَدَكَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
لَوْ رَدُّوهُنَّ إِلَى الْبَيْتِ لَمَنَعْنَا
كُفْرًا أَحْسَنًا مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ
مِن بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْتُوا
وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ

Allah so Sogowan Niyan; Mata-an!
A so Allah na so langowan taman
na Gaos Iyan.

110. Na Pamayandugun niyo so Sambayang go tonaya niyo so Zakat: Ka sa dun sa iyona niyo a ruk o manga ginawa niyo a mapiya, na Khato-on niyo to si-i ko Allah: Ka Mata-an! A so Allah na so gi-i niyo Nggolaolaan na Phagila-in Niyan.

111. Na Pitharo iran: A da dun a Phakasolud ko Sorga a rowar ko mibaloi a manga Yahodi o di na manga Christian. Giyoto na manga ongaya iran. Tharowangka: A bugan niyo i Karina niyo o sukano i manga bunar.

112. Aya bunar,- na sa dun sa Imbayorantang iyan a ginawa niyan ko Allah a sukaniyan na Phipiya-piya, -na adun a bagiyan niyan a balas rukaniyan si-i ko Kadnan niyan; go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

113. Na Pitharo o manga Yahodi: A da so manga Nasrani ko Agama ontol; go Pitharo o manga Christian: A da so manga Yahodi ko Agama ontol. A siran na Kapuphangadi-an niran so Kitab. Ishananan a Pitharo o siran a da-a manga mulung iyan so lagid o Katharo iran; Na so Allah i Kho-

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَمَا تَقْدُمُوا لَأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ
عِنْدَ اللَّهِ إِنْ لَمْ تَعْمَلُوا
بَصِيرًا ﴿١١٠﴾

وَقَالُوا لَنْ نَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ
هُودًا أَوْ نَصْرِيًّا تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ
قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١١١﴾

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرِيَّةُ عَلَىٰ
شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصْرِيَّةُ لَيْسَتِ الْيَهُودُ
عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ
قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ
يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾

kom kiran ko Alongan a Qiyamah ko di iran Phagayonayonan.

114. Na ba adun a lawan a Darowaka ko tao a ini panapar iyan so Manga Masjid o Allah, ko Kapukha-aloi ron o ngaran Niyan? -go Piyanamaran niyan Nggalubuk a Kagunukiron? Siran man na da-a Phamakasolud kiran non a ba di Puphanga-aluk^[1]. Adun a bagiyan niran ko Doniya a Kahina-an, go adun a bagiyan niran ko Akhirat a siksa a lubi a Mala.

115. Na ruk o Allah so Subangan go so Sudupan: Na apiya anda kano pakasangora, na ro-o dun so Puhangadapan ko Allah. Mata-an! A so Allah na Rangkom^[2], a Mata-o.

116. Na Pitharo iran: A kominowa so Allah sa Wata Iyan: Soti Sukaniyan. -Kuna, ka ruk Iyan so nganin a shisi-i ko manga Langit go so Lopa: Tanan non Puhangongonotan.

117. Mimba-as ko manga Langit a go so Lopa: Na igira-a adun a Ipunggolalan Niyan a showa-an, na aya bo a Putharoon Niyan non: Na KON^[3], na Khaadun.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَافِيَةً لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تَوَلَّوْا فَسَمَّ وَجْهَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۗ بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ كُلُّ لَّهُ قٰنِیْنُوْنَ ﴿١١٦﴾

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَاِذَا قَضٰیٓ اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ ۙ كُنْ فَايَكُوْنُ ﴿١١٧﴾

[1] Siranoto so mga songkulid a di khapakai ko butad iran oba siran pusholud ko mga Masjid inonta o aya mambubutad iran na pupa manga alukun go puphanga awan sa siksa.

[2] Maolad so Limo iyan ko manga Oripun iyan.

[3] Ma-adunka.

118. Na Pitharo o siran a da-manga mulung iyan: A ino kami di Pumbitiyara-in o Allah? O di na adun a Makatalingoma rukami a Tanda? Ishanaya a Pitharo o siran a Miya-ona an niran so lagid o Katharo iran. Miyakandatar so manga poso iran. Sabunar a Piyayag Ami so manga Tanda ko pagtao a Khitotomangkud.

119. Mata-an! A Siyogo Ami Suka (Ya Muhammad) ka-an Mapayag so bunar a Puphamanothol ko Mapiya go Puphamakaiktiyar: Na kuna a ba Ruka Pagisha-an so manga tao ko (Naraka) Jahim.

120. Na di Ruka dun Khasowat so manga Yahodi go so manga Christian taman sa Dingka Onotan so okit iran. Tharowangka: A Mata-an! A so Torowan o Allah, -na Sukaniyan so Torowan. Na Ibut ka o Onotingka so manga kabaya iran a ribat ko oriyen o Kiyapakatalingoma Ruka o Kata-o, na da-mambagiyen Ka a pho-on ko Allah a Panarigan go da-a Phanabang.

121. So siran noto a inibugai Ami kiran so Kitab a Puphangadi-an niran ko ontol a Kapangadi iron: Na siran man i Mapaparatiyaya-on: Na sa dun sa di ron Maratiyaya, -na siran man na siran so manga logi.

122. Hai manga Moriyatao o Is-rail! Tatadumi niyo so Limo Akun a

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا
اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ
تَشَبَهتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ
تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ
وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ
مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ
تِلَاوَتِهِ فَأُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢١﴾

يَبْنِي إِسْرَاءَ يَلْأَذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ

so ini Pangalimo Akun rukano, go Mata-an! A Sakun na inilubi Ko sukano ko manga Kaadun (ko masa niyo).

123. Go kalukun niyo so gawii a da-a Khyogop o isa ginawa ko isa ginawa a maito bo, go da-a khatar-ima-on a sambu^[1] go da-a Phakang-gai ron a gona a Safa-at go di siran Khatabangan.

124. Na gowani na adun a ini tupung ko Ibrahim o Kadnan Niyan a manga Katharo, na Tiyarotop Iyan noto: Pitharo Iyan: A Mata-an! A Sakun na mbalowin Nakun Suka ko manga Manosiya a Kha-notan. Na Pitharo (o Ibrahim): A go so pun so manga Moriyatao Akun! Pitharo (o Allah): A di ishampai so diyandi Akun ko da Pamaginontolan.

125. Na gowani na biyaloi Ami so Baitullah a Kalimodan o manga Manosiya go Panarigan; na kowa kano ko Tinindugan o Ibrahim sa gi-i Shambayangan; na ini Sogo Ami ko Ibrahim a go so Ismail, a Sotiya Iran so Walai Akun a bagiy-an o gi-i Thatawaf, go so Pupha-magi' itikaf, go so Puphuroroko, a Puphamanojiod.

126. Na gowani na Pitharo o Ibrahim: A Kadnan Ko, Baloyang-

عَلَيْكُمْ وَأَنْي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٢٢﴾

وَأَتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَعَةٌ
وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾

وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ
فَاتَّهَمَهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا
قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي
الظَّالِمِينَ ﴿١٢٤﴾

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا
وَأَتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى
وَعَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ
طَهَّرْنَا بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا
ءَامِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِن الشَّرْعِ مَنْ ءَامَنَ

[1] Sanggar a kilidas iyan pho-on ko siksa.

ka ini a Ingud a Panarigan, go Riskhi-ingka so tao ron ko manga Onga, -a so Miyamaratiyaya kiran ko Allah go so Alongan a Maori. Pitharo (o Allah): A go so Tao a da Paratiyaya, -ka Phakasawitun Ko sukaniyan sa maito (ko Doniya) oriyaniyan na Pakaphangubong-gungko ko siksa ko Naraka, -a Mi-kharatarata a khabolosan!

127. Na gowani ko Ipuphoro o Ibrahim so manga onayan o Baitullah go so Ismail: (Na Pitharo Iran): Kadnan Nami! Tarima-angka Rukami ya-i: Ka Mata-an! A Suka na Suka so Puphakanug, a Mata-o.

128. Kadnan Nami! Go baloya Kamingka a dow, a Mbabayorantang Ruka, go so saba-ad ko manga Moriyatao Ami, a pagtao a Mbabayorantang Ruka; go Pakisowa-an Ka Rukami so manga okit Ami; go Pakataobata Kamingka; ka Mata-an! A Suka so Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

129. Kadnan Nami! go Pakatingka Siran sa Sogo a pud kiran, a Kapuphangadi-an Niyan kiran so manga Ayat Ka go Mindao Niyan kiran so Kitab go so Hadith, go Makasoti Kiran: Ka Mata-an! A Suka na Suka so Domada-ag, a Maongangun.

130. Na ba adun a khagowad ko okit o Ibrahim a rowar ko tao a

مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَنِيسَ الْمَصِيرِ ﴿١٢٦﴾

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾

رَبَّنَا وَأَبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾

وَمَنْ يَرْغَبْ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَن

Liyalong iyan a ginawa niyan? Na Sabunsabunar a Tinindos Ami Sukaniyan sa Doniya: Go Mata-an! A Sukaniyan si-i sa Akhirat na pud dun ko manga Bilangatao.

131. Gowani! Na Pitharo-on o Kadnan Niyan: A Mbayorantang Ka: Na Pitharo Iyan: A Mimbayorantang Ako ko Kadnan o manga Ka-adun.

132. Na ini Thanan noto o Ibrahim ko manga Wata Iyan, go so Yaqoub; (Pitharo Iyan:) Hai manga Wata Ko! Mata-an! A so Allah na Tinindos Iyan Rukano so Dinul Islam; na o ba Kano Mamatai sa di Kano Makambabayorantang (ko Allah).

133. Ba kano khipakadadarpa gowani ko makarani ko Yaqoub so Kapatai? A sa maoto, na Pitharo Iyan ko manga Wata Iyan: Antona-a i Shimba-an Niyo ko oriyen Ko? Na Pitharo Iran: A aya Shimba-an Nami na so Tohan Ka go Tohan o manga Lokus Ka, -a so Ibrahim, go so Ismail, go so Ishaq, -a Tohan a isa isa: Go Sukami na ron Kami Mbayorantang.

134. Giyoto man na pagtao a miya-ipos dun; a ruk Iyan so Pinggalubuk Iyan, go ruk iyo so Pinggalubuk iyo! Na di rukano ipagisha so Pinggolaola Iran!

سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣١﴾

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْتُ قَالَ أَسْلَمْتَ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣٢﴾

وَوَصَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ بِرَبِّهِمْ وَيَعْقُوبَ
يٰبَنِي إِسْرَائِيلَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمْ الدِّينَ
فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ
مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ
آبَائِكَ إِسْرَائِيلَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿١٣٤﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُنْتَلُونَ عَمَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٣٥﴾

135. Na Pitharo iran: A mbaloi kano a manga Yahodi o di na manga Christian ka-angkano Matoro. Tharowangka: A kuna! (Ka aya Pagonotan nami na) so okit o Ibrahim a Shasalimbotawan, go di pud ko manga Pananakoto.

136. Tharowa niyo: A Piyaratiyaya mi so Allah, go so (Qur-an a) Initoron rukami, go so Initoron ko Ibrahim, go so Ismail, go so Ishaq, go so Yaqoub, go so manga Moriyatao Niyan, go so inibugai ko Musa go so Isa, go so inibugai ko manga Nabi a pho-on ko Kadnan niran: Da-a shalbo-on nami Kiran a isa bo: Go sukami na Ron Kami Mbabayorantang.

137. Na amai ka Paratiyayaan niran so Piyaratiyaya Niyo Sukaniyan, na Sabunar a Matoro siran; na o Talikhod siran, na siran ndun i miyatago ko Kashoransorang; na Pulindingung Ka kiran ndun o Allah, ka Sukaniyan so Puphakanug, a Mata-o.

138. (Onoti niyo so) okit o Allah: Ka ba-adun a lubi a Mapiya a di so Allah i okit? Go Sukami na aya Mi Sukaniyan gi-i Showasowatun.

139. Tharowangka: A ino kano Rukami gi-i Pakiphawala makapan-tag ko Allah, a Sukaniyan so Kadnan Nami go Kadnan niyo; na ruk Ami so manga Galubuk Ami na ruk

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى
تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا
أُنزِلَ إِلَيْنَا مِن قَبْلُ مِن رَّبِّهِمْ وَأَنزِيلِ
وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى
وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ
لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾

فَإِن آَمَنُوا بِمِثْلِ مَا آَمَنَ بِهِ فَقَدِ
أَهْتَدُوا وَإِن نُّوَلُّوْا فَمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ
فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ
صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾

قُلْ أَتَحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا
وَرَبُّكُمْ وَنَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ
أَعْمَلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾

iyu so manga Galubuk iyo; go Sukami na Ron Kami Thotolabos?

140. Ino niyo gi-i Tharowa: A Mata-an! A so Ibrahim, go so Ismail, go so Ishaq, go so Yaqoub go so manga Moriyatao Niyan na siran na manga Yahodi o di na manga Chrisitan? Tharowangka: A ba sukano i lubi a Mata-o antawa-a so Allah? Na ba-adun a lawan a Darowaka ko tao a miyaguma sa Kashesaksian niyan pho-on ko Allah? Ka kuna a ba Kalilipati o Allah so gii niyo Nggolaola-an!

141. Giyoto man na pagtao a miya-ipos dun; a bagiyan niyan so Pinggalubuk iyan, na bagiyan niyo so Pinggalubuk iyo! Go di rukano ipagisha so Pinggolaola iran:

142. Putharo-on o manga lalong ko manga Manosiya: A antona-a i miyaka-alin kiran ko Pukhibulatun niran a so thatakna-an niran? Tharowangka (Ya Muhammad): A ruk o Allah so Subangan a go so Sudupan: Thoro-on Niyan so tao a kabaya Iyan ko okit a Maka-o onqol.

143. Na lagid oto a biyaloi Ami sukano a pagtao a pishokodan, kangkano mabaloi a manga saksi ko manga Manosiya, go mabaloi so Sogo a saksi rukano; na da-a inibaloi Ami ko Kiblat a so Pithakna-an Ka Sukaniyan, inonta na-a Nami Mapunto so Magonot ko Sogo ko

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَأَلْسَباطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ
قُلْ أَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن
كَتَبَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا
اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ
مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُتَعَلَّوْنَ عَمَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ
مَا وَلَهُمْ عَن قِبَلِنَا آلِي كَانُوا عَلَيْنَا
قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
لِنُكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ
الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا
الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ
يَتَّبِعَ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ

tao a Pumbashowi ko Kakakapiri ron. Na Mata-an naya a miyabaloi a tonganai a marugun, inonta bo ko siran a Tiyoro o Allah. Na da ko Allah i ba Niyam ilanga so Paratiyaya niyo. Ka Mata-an! A so Allah na tanto a Mala i Gagao ko manga Manosiya, a Makalimo-on.

144. Sabunar a Pukhailai Ami so Kapukhatingur o Paras Ka ko Langit: Na Phakasangoron Nami Suka dun ko Kiblat a Pukhababaya-an Ka Sukaniyan. Na sangoron Ka a Paras Ka ko Tampar sa Masjid Al-Haram: Apiya anda kano matago, na Pushangoron Niyo so manga Paras Iyo ko Katatamparan non. Na Mata-an! A so siran a Tiyoronan ko Kitab na katawan niran ndun a Mata-an! A sukaniyan so bunar a pho-on ko Kadnan niran. Na kuna a ba kalilipati o Allah so gi-i ran Nggolaola-an.

145. Na Ibut ka apiya pun Mitalingomangka ko siran noto a Tiyoronan ko Kitab so langowan o Tanda, na di ran ndun onotap so Pukhibulatun Ka; na go da Ruka i Bangka Onoti so Pukhibulatun niran, go da ko saba-ad kiran i ba onot ko Pukhibulatun o saba-ad. Na Ibut ka o Onotingka so manga kabaya iran a ribat,-ko oriyan o Kiyapakatalingoma Ruka o Kata-o, na Mata-an! A Suka na sa maoto na pud dun ko da Pamaginontolan.

وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ
هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ
إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ
لَرءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٣﴾

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ
فَلَنُؤَيِّنَنَّكَ قِبَلَهُ تَرْضَاهَا أَوْ لَ
وَجْهِكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ
وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ
أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ
عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾

وَلَيْنَ آتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ
آيَةٍ مَا تَتَّبِعُوا قِبَلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ
قِبَلَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبَلَهُ
بَعْضٍ وَلَيْنَ آتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٥﴾

146. So siran noto a inibugai Ami kiran so Kitab na makikilala iran (so Muhammad) sa lagid o kakikilala-a iran ko manga Wata iran; na Mata-an! A adun a isa kiran ka Sagorompong a paguuma-an niran so bunar a siran na katawan niran.

147. So Bunar na pho-on ko Kadnan Ka; na o ba Ka dun maba-loi a pud ko Pukhaka-alangalangan.

148. Na adun a ruk o oman i isa a Puphangadapun a sukaniyan i Puphangadapon; na Pagoradoradi niyo so manga Pipiya. Ka apiya anda kano matago, na Phakatalingoma-an kano dun o Allah langon. Mata-an! A so Allah na so lango-wan taman na Gaos Iyan.

149. Na apiya anda Ka Maka-song, na Phagadapun Ka so Paras Ka ko Tampar ko Masjid Al-Haram; ka Mata-an! A Sukaniyan so tithe a Bunar a pho-on ko Kadnan Ka. Na kuna a ba kalilipati o Allah so gi-i niyo Nggolaola-an.

150. Go apiya anda Ka Maka-song, na Phagadapun Ka so Paras Ka ko tampar ko Masjid Al-Haram; go apiya anda kano matago, na Phagadapun niyo so manga Paras Iyo ko katatamparan non: Ka-an da-a khabaloi ko manga Manosiya a Karina iran Rukano, inonta so siran a da kiran Pamaginontolan; na di Niyo siran khalukun, go Sa-

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا
يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ
لَيَكْفُرُونَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾

وَلِكُلِّ وُجْهٍ هُوَ مَوْلَاهُ فَأَسْتَبِقُوا
الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ
بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لِلْحَقِّ
مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ
عَلَيْكُمْ حِجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ
فَلَا تَحْسَبُوهُمْ وَآخِشُونِي وَلَا تَمَّ بِعَمِّي
عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾

kun i kalukun Niyo; ka ana Kun Matarotop so Limo Akun Rukano, go Angkano Matoro;

151. Lagid aya a Kiyasogo i Ami Rukano sa Sogo a pud Rukano, a Pukhabatiya Iyan Rukano so manga Ayat Ami, go Pukhasoti Kano Niyan, go Pukhindao Niyan Rukano so Kitab a go so Hadith, go Pukhindao Niyan Rukano so di niyo katawan.

152. Na Tatadumi Ako Niyo; ka Tataduman Ko Sukano. Go Panalamat Kano Rakun, go di Kano Pagongkir.

153. Hai Miyamaratiyaya! Panguni Kano sa Tabang sa Nggolalan ko Kapantang go so Kashambayang; Ka Mata-an! A so Allah na babid o (Tabang-Iyan so) manga Papantang.

154. Go di Niyo Putharowa ko tao a Khapurang sa lalan ko Allah: I Miyamatai. Kuna, ka manga Oyagoyag, na ogaid na di Niyo katawan.

155. Na Mata-an ndun a Puthupungan Nami Sukano sa Shai a kaluk go Kaor, go so Kapukhakorangi ko manga Tamok go so manga ginawa go so manga Onga, na Puphamanoholingka sa mapiya so manga Papantang,-

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا
مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا
وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا
تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي
وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ
وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِن لَّا
تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ
وَالشَّمْرِتِ وَبَشِيرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾

156. A Siran na igira-a Miyasogat Siran a Tiyoba: Na Tharo-on Niran: A Mata-an! A Sukami na Kapa-ar o Allah, go Mata-an! A Sukami na Ron Kami Ron Phakandod:-

157. Siran man i Kiyapatotan ko manga Ma-ap^[1] a pho-on ko Kadnan Niran, a go Limo, go Siran man na siran i Miyamakakudug ko Ontol.

158. Mata-an! A giya Safa go giya Marwa na pud ko manga Tanda o Allah. Na sa tao a Munaik Hajji ko Baitullah o di na Magomra, na da-a dosa niyan ko kapagaloyan niyan sa dowa nan. Na sa dun sa Nggolaola sa da-on Paliyogatun a mapiya,-na Mata-an! A so Allah i Mbalason a Mata-o.

159. Mata-an! A siran a Puphaguma-an niran so Initoron Ami a manga Karina, go Torowan, ko oriyano o Kiyapayaga Mi ron ko manga Manosiya si-i ko Kitab,-na siran man na Pumorka-an siran o Allah, go Ipamaninta siran o Phamakasinata,-

160. Inonta bo so siran a Mithataobat go Miphipiypiya go Piyayagiran (so Piyamaguma iran): Ka siran man na Phakataobatun Ko siran; ka Sakun so Puphanarima ko Taobat, -a Makalimo-on.

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا
إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٦﴾

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ
وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾

﴿١٥٨﴾ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ
فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ
خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
وَأَلْهَدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ
اللَّعِينُونَ ﴿١٥٩﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّا
فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

[1] ana bagianiran a po-on ko kadnaniran a bantogan.

161. Mata-an! A so siran a da Pamaratiyaya, go Miyamatai siran sa kapapantagan siran a manga Kampir, -na siran man na Miyatangkid kiran so Morka o Allah, go so manga Malaikat, go so manga Manosiya sa kasamasama iran;

162. Kakal siran non ndun: Sa di kiran kababasan so siksa, go di kiran khata-alik.

163. Na so Tohan niyo na Tohan a isa isa: Da-a Tohan inonta Sukaniyan, a Masalinggagao, a Makalimoon.

164. Mata-an! A adun a matatago ko Kiya-aduna ko manga Langit go so Lopa; go so gi-i kapakashambi o Gagawi-i a go so Daondao; go so manga Kapal a Puphamangutas ko Kalodan sabap ko nganin a Phakanggih a gona ko manga Manosiya; go so Kiyapakatorona o Allah pho-on ko Kawang ko ig, na ini Oyag Iyan noto ko Lopa ko oriyan o Kiyapatai Niyan; go Biyarumbad Iyan ro-o so oman i Baraniyawa; go so Kapukha-alinalin o manga ndo, go so Gabon a Paonotonot ko pagulutan o Langit a go so Lopa; a titho a manga Tanda ko pagtao a Punggudaguda-an niran.

165. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a Puphangumba-al sa salakao ko Allah a manga Barahala^[1], a Pukhababaya-an niran

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لعنةُ اللَّهِ وَاَلْمَلٰئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا لَا يَخْفٰفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يَنْظُرُوْنَ ﴿١٦٢﴾

وَاللّٰهُمَّ اِنَّهُ وَاَحَدٌ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿١٦٣﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الْيَلِّ وَالنَّهَارِ وَالْفَلَكَ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ لآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُوْنَ ﴿١٦٤﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْدَادًا يُحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اَشَدُّ حُبًّا لِلّٰهِ وَلَوْ رٰى الَّذِيْنَ

[1] a tao a Puphangumba-al sa salakao ko Allah a manga katohanan.

siran lagid o Kapukhababaya-i ko Allah. Na so Miyamaratiyaya na tanto a Kapukhababaya-i Ran ko Allah. Na o mailai o siran a da pamaginontolan, ko masa a kasandungi ran ko siksa: Na Mata-an! A so Bagur na ruk o Allah langon, go Mata-an! A so Allah na mailot i kapaniksa.

166. Masa a taplisun o siran a Inontan so Miyamangonot kiran: Ka kasandungan niran so siksa, go Pakanggigintasa-an siran o Kiyakhokoyapta-an niran^[1].

167. Na Tharo-on o siran a Miyamangonot: A o ba-adun bo a Kaphakakaso tano (sa Doniya), ka Taplisun tano siran, sa lagid o Kiyataplisa iran rukutano. Lagid oto a Kaphaki-ila-in kiran o Allah ko manga Galubuk iran a Mipushusundit iran. Go di siran Phamakawa ko Naraka.

168. Hai manga Manosiya! Kangkano ko nganin a matatago ko Lopa, a Halal a mapiya; go di niyo Pagonoti so manga okit o Shaitan, ka Mata-an! A sukaniyan na ridowai niyo a Mapayag.

169. Aya bo a Ipushogo iyan rukano na so marata go so Pakasingai, go so Kiphagangkobun niyo ko Allah ko di niyo katawan.

ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَأَوَّاءُ الْعَذَابِ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّا كُنَّا نَدْرِكُهُمْ لَسَخَّطْنَا لَهُمْ عَدُوَّ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بَعْدَ اللَّهِ فَعَلْنَا مَا نَحْنُ بِنَارٍ ﴿١٦٧﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ كُلُّهُمْ وَمَا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَن تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا نَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

[1] go manga tutupud dun so kalango langowan a gakot o manga kiya kokoyamputa aniran si-i sa Donya.

170. Na igira-a Pitharo kiran: A Onoti niyo so (Qur-an a) Initoron o Allah: Na Tharo-on niran: A di! Ka aya Pagonotan nami na so okit a miyato-on nami ron so manga lokus ami. Ati apiya pun so manga lokus iran na da-a Sabot iran a maito bo go di siran Maka-o ontol (na aya iran ndun phagonotan)?

171. Na aya ropa-an o siran a da Pamaratiyaya na lagid o ropa-an o tao a Puphanga-i niyan so da-a Khanug iyan, a rowar sa Kapananalo a go Kapananawag: (Siran na) manga Bungul, manga Omao, manga Bota, na siran na di Phamanabot.

172. Hai so Miyamaratiyaya! Kangkano ko manga Pipiya ko ini Riskhi Ami rukano, go Panalamati Niyo so Allah, o sukano na Sukanian bo i Pushowasowatun niyo.

173. Aya dun a Kiyaram Iyan rukano na so Miyatai (a da Masombali), go so Rogo, go so sapo a Baboi, go so nganin a ini Panambai ko salakao ko Allah. Na sa taq a Kasungutan, a kuna a ba Puphanganinyaya, go di Malawani,-na da-a dosa niyan non. Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

174. Mata-an! A so siran a Puphaguma-an niran so Initoron o Allah a pud ko Kitab, go ipuphamasa iran oto sa arga a maito,-na

وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْلُو كَانُوا آبَاءَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾

وَمَثَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بِكُمْ عَمَىٰ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كَلُومًا مِنْ طَيِّبَاتٍ مَارَزَقْنَاكُمْ وَأَشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِتْيَاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخنزِيرِ وَمَا أَهْلَ بِهِ لغيرِ اللَّهِ فَمَنْ أَضْطَرَّ غَيْرِ بَإِغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنْ أَلَّهَ عَفْوَرٌ رَحِيمٌ ﴿١٧٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ - ثُمَّ قَلِيلًا

siran man na da-a Pukhakan niran a pukhatago ko manga Tiyan niran a rowar ko Apoi; go di siran Ipumbi-tiyara-i o Allah ko Alongan a Qiya-mah, go di Niyan siran Shotin: Go adun a bagiyan niran a siksa a Malipudus.

175. Siran man so ini Pamasa iran ko Kadadag so Torowan go (ini Pamasa iran ko) siksa so Ma-ap. Na sayana siran a Madurus ko Apoi!

176. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A so Allah na Initoron Niyan so Kitab a rakhus o Bunar. Na Mata-an! A so siran a da siran Pagayonayon ko Kitab na titho a miyatago ko Kasosorang a Mawatan (ko bunar).

177. Kuna a ba Kaphiyapiya so Khiphagadapun niyo ko manga Paras iyo ko tampar ko Subangan go so Sudupan; na ogaid na aya Miphiyapiya- na so tao a Miyaratiyaya ko Allah go so Alongan a Maori, go so manga Malaikat, go so manga Kitab, go so manga Nabi; go bigan Niyan ko tamok Iyan, ko Kapukhababayai niyan non, so manga Tonganai niyan, go so manga Wata a ilo, go so manga Miskin, go so gi-i Mulayalayag^[1], go so Puphamamanguni, go so Puphamanga-on sa ginawa niyan; go ini

أُولَئِكَ مَا يَأْكُوتُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا
النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٥﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَهٗ
بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابُ بِالْغَفْوَةِ فَمَا
أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٦﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَلَ الْكِذْبَ بِالْحَقِّ
وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَئِي
شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٧٧﴾

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ
الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالرَّسُولِ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى
حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ
وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى
الزَّكَاةَ وَالْمُؤْتُونَكَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا
عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ

[1] go so Gi-i Mulayalayag a maka khakadiat a miya kawang sa Latan.

Pamayandug iyan so Sambayang, go tiyonai niyan so Zakat; go Puthomanun niran so diyandi iran igira-a Miyakindiyandi siran; go manga Papantang ko Masakit, go so Kapakathatalogudam, go so Masa a Kapanananggolo o Kambo-nowai. Na siran man so Miyaman-gimbunar, go siran man na siran so Miyamananggila.

178. Hai so Miyamaratiyaya! Ini Paliyogat rukano so Kakitasi ko Miyangabobono: So Maradika na (ikitas ko) Maradika, go so Oripun na Oripun, go so Babai na Babai. Na sa tao a adun a Puma-apun non a Shai ko Pagari niyan, na Pakao-notun ko Adat a mapiya, go tona-in ko Mima-ap (so diyat) sa Phiya-piya-an. Giyanan i Pilubolubodan non a pho-on ko Kadnan niyo go Limo. Na sa tao a Mbago sa rido ko oriyani noto na adun a bagiyani niyan a siksa a Malipudus.

179. Na adun a ruk iyo si-i ko Kakitas a Kaoyagoyag, Hai adun a manga Sabot iyan; ka-angkano Makapananggila.

180. Ini Paliyogat rukano, a igira-a miyakarani ko isa rukano so Kapatai, amai ka Phakabagak sa Tamok, so Khithananun ko bagiyani o dowa Lokus go so manga dadasug, si-i ko Adat a mapiya; Kabunar ko Khipanananggila.

وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحَرْبِ بِالْحَرْبِ وَالْعَبْدِ
بِالْعَبْدِ وَالْأَنْثَىٰ بِالْأُنْثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ
أَخِيهِ شَيْءٌ فَأَبِيعَ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ
بِإِحْسِنٍ ذَلِكَ خَفِيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ
وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَعَدَّىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةَ
لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾

181. Na sa tao a sambiyani niyan ko oriyani o Kiyanuga niyan non, na so Dosa-on na si-i bo ko manga tao a Phamanambi-on. Mata-an! A so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

182. Na sa tao a adun a kawan niyan ko Mithanan a karibat o di na Kandosa, na go niyan siran Maturanor, na da-a Dosa niyan non: Ka Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٢﴾

183. Hai so Miyamaratiyaya! Ini Paliyogat Rukano so Powasa lagid o Kinipaliyogatun non ko siran a Miya-ona an niyo, ka-angkano Makapananggila,-

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

184. Si-i ko manga Alongan a mabililang; na sa tao a kapantagan rukano a Pukhasakit, o di na shisi-i sa lakawan, na (go Makaboka na bayadi niyan) so kadakul o. (Kiyaboka-an niyan si-i ko) manga Alongan a salakao. Na adun a ini Paliyogat ko siran a di ron Phamakagaga a Pidiya, a Pangunungkun o Miskin. Na sa dun sa Nggolaola sa da-on Paliyogatun a mapiya,- na giyoto i tomo-on. Na so Kaphowasa niyo i tomo rukano, o sukano na katawi niyo.

أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامِ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾

185. So Olanolan a Ramadhan na ron minipantag a Kinitoronun ko Qur-an, a Torowan ko manga Manosiya, go manga Rarayag a Karina a Torowan go Padoman.

شَهْرٍ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ أَنْ هُدِيَ لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ

Na sa tao a roma-ot rukano ko Olanolan a Ramadhan na Phowasa-on, na sa tao a kapantagan a Pukhasakit, o di na shisi-i sa lakawan, na (go Makaboka na bayadi niyan) so kadakul o (kiyaboka-an niyan si-i ko) manga Alongan a salakao. Kabaya rukano o Allah so malbod; na di Niyan rukano kabaya so Marugun. Go a niyo Matarotop so bilangan, go a niyo Mashulasula so Allah sa Kiyatorowa Niyan rukano; go angkano Makapanalamat.

186. Go igira-a ini-isha Ako Ruka o manga Oripun Ko, na Mata-an! A Sakun na Marani: Tharima-an Ko so Panguni o Phanguni igira-a Miyanguni Rakun: Na Tarima-a Ko iran, go Paratiyaya-a Ko iran: Ka-an siran Makaontol.

187. Kiyalal rukano, ko Gagawi-i ko Powasa, so Kapamakaya niyo ko manga Karoma niyo. Ka siran na Nditarun niyo na sukano na Nditarun niran. Katawan o Allah a Mata-an! A sukano na Miyadorat iyo a ginawa niyo; na Piyakataobat kano Niyan go Pima-apan kano Niyan; na imanto na Pakipurorada kano kiran, go mbabanoga niyo so Pithakdir rukano o Allah, go Kangkano go inom kano, taman sa mapayag rukano so goris a mapoti ko goris a maitum a Fajar; oriyaniyan na tarotopa niyo so Kathigur sa taman ko Gagawi-i; go di kano

مِنْكُمْ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ
مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ
أَيَّامٍ أُخَرٍ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ
الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ
وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا
اللَّهَ عَلَى مَا هَدَيْتُمْ وَلِعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي
قَرِيبٌ ۗ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۗ
فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي
لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ
إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِيَابِسٌ لَّكُمْ
لِيَابِسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنكُمْ
كُنْتُمْ تَحْتَائُونَ أَنفُسَكُمْ فَتَابَ
عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنكُمْ ۗ فَالَّذِينَ
بَشَرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ
لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَبْيُنَ
لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ
الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۗ ثُمَّ أَتَمُوا
الصِّيَامَ إِلَى الْآيِلِ وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ
وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسْجِدِ ۗ تِلْكَ

kiran Pakiphurorada a Magi-itikaf kano ko manga Masjid. Giyoto i manga taman o Allah: Na di niyo Pagobaya. Lagid a nan a Puphaya-gun o Allah so manga Ayat Iyan ko manga Manosiya: Ka-an siran Makapananggila.

188. Go di niyo Pagaraba so manga Tamok o saba-ad rukano sa mokit sa Kapanalimbot, go di niyo thundanun ko manga Kokoman, ka kha-arab iyo so saba-ad ko manga Tamok o manga Manosiya sa mokit sa Dosa a sukano na kawatan niyo.

189. Ipagisha iran Ruka so (gona ko) manga sinaribolan. Tharowangka: A giyanan na manga to-os ko manga Wakto o manga Manosiya, go so Kapunaik Hajji. Na kuna a ba Kaphiyapiya so kasolud iyo ko manga Walai si-i ko manga oriyaniyan: Na ogaid na aya Miphiyapiya na so tao a Miyananggila. Na solud kano ko manga Walai si-i ko manga Paitao niyan: Go kalukun niyo so Allah: Ka angkano makasulang sa Maliwanag.

190. Na Pakimbonowai kano sa makapantag ko lalan o Allah ko siran a Puphamono rukano, go di kano Phumalawani; ka Mata-an! A so Allah na di Niyan khabaya-an so manga Malawani.

حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ
يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَطْلِ
وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ
لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ
بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾

﴿١٨٩﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ
مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحُجَّجِ وَلَيْسَ الْبِرُّ
بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا
وَلَكِنَّ الْبِرَّ مِنَ اتَّقَى وَأَتُوا
الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا
اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٩٠﴾

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ
وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩١﴾

191. Go bonowa niyo siran apiya anda niyo siran Mato-on, go Paka-awa-a niyo siran sa sadun sa Kiya-paka-awa-a iran rukano; Ka so Kapanakoto na lawan ko Kapamono nadi kano kiran pakipumbonowaisa Masjid Al-Haram, taman sadi siran rukano ron makimbonowai; na amai ka makimbonowai siran rukano, na bonowa niyo siran. Lagid oto a balas ko da Pamaratiyaya.

192. Na amai ka gomunuk siran (Manakoto), na Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

193. Na Pakimbonowai kano kiran taman sa da-a Ma-adun a Kapanakoto, go Ma-adun so Agama (okit ko Kapaginutao) a ruko Allah; na amai ka gomunuk siran, na da-a rido inonta ko da Pamaginontolan.

194. So Olanolan a Paga-adatan na Pantag o Olanolan a Paga-adatan,- go so Khipaga-adatan,- na Makapukhikitasas. Na sa tao a Pangorawan kano niyan na Atowi niyo sukaniyan sa lagid o Kiyapangorawi niyan rukano. Go Kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na babid o (Tabang Iyan so) Khipanananggila.

195. Na Nggasto kano ko lalan ko Allah, go di niyo Pagunata a ginawa niyo ko kabinasa; go Phiya-piya kano; ka Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyan so Mi-phiypiya.

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَفْقَهُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ
حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ
وَلَا تُقْبَلُ لَهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى
يُقْتَلُوا فِيهِ فَإِن قُتِلُوا فَمَن قُتِلُوا فَامْتَلَوْهُمْ
كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٩١﴾

فَإِن أَنهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ
الَّذِينَ لِلَّهِ فَإِن أَنهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا
عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾

الشَّهْرِ الْحَرَامِ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ
قِصَاصٌ فَمَن أَعَدَّى عَلَيْكُمْ فَأَعِدْهُ
عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا أَعَدَّى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ
إِلَى التَّلَاكِهِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾

196. Na tarotopa niyo so Kapunaik Hajji go so Omra a ruk o Allah. Na amai ka kabalambanan kano, na (bugan niyo) so malbod ko manga Pamumugayan^[1], go di niyo Pagopawi so manga Olo niyo taman sa di iraot so manga Pamumugayan ko darpa iyan. Na sa tao a kapan-tagan a Pukhasakit rukano, o di na adun a sakit ko Olo niyan, na (Paliyogaton) so Pidiya a Kaphowasa, o di na Kashaduka, o di na Kasombali (sa Kambing); na amai ka Somarig kano, na sa tao a Mapili iyan so Omra ko ona-an o Kapunaik Hajji, na (Paliyogaton) so malbod ko manga Pamumugayan, na sa tao a di makato-on, na Phowasa sa tulo Alongan si-i ko Kapunaik Hajji go Pito (Alongan) igira-a Miyakabaling kano, giyoto na sapolo a tarotop. Giyoto na si-i ko tao a da mabaloi so Purun niyan o ba Khibabaling ko (obai a) Masjid Al-Haram. Na kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Mailot i kapaniksa.

197. So Kapunaik Hajji na manga Olanolan a Khikapupunto. Na sa tao a Magikram ro-o ko Kapunaik Hajji, na da-a Kapamakai sa Babai, go da-a Kandarowaka, go da-a Kaphapawala si-i ko (Kapagi-ikram ko) Kapunaik Hajji. Na sa dun sa Mapunggolaola niyo a mapiya, na

وَأْتِمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا
 اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ
 حَتَّىٰ تَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ، فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا
 أَوْ بِهِ آذَىٰ مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ
 أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَنَّعَ
 بِالْعِمْرِقِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ
 لَمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ
 إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ
 لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ
 شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

الْحَجَّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ
 فِيهَا الْحَجَّ فَلَارْفَتْ وَلَا فُسُوقَ
 وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا
 مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا
 فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ

[1] go minipaliyogaton so kasombali sa kalubodanon a pud ko manga ayam a Pamumugayan.

katawan sukaniyan o Allah. Na Puloto kano, na Mata-an! A aya mapiya Loto na so Kapananggila. Go Kalukun Ako niyo, Hai adun a manga Sabot iyan.

198. Da-a Dosa niyo ko Kambabanog iyo sa Limo a pho-on ko Kadnan niyo. Na amai ka gomanat kano sa Arafat, na Pushabota niyo so Allah ko obai o Masar Al-Haram, go Pushabota niyo Sukaniyan sa Kiyanggonana-owa Niyan rukano, ka Mata-an! A aya butad iyo ko ona-an naya, na pud dun ko Miyangdadadag.

199. Oriyan niyan na ganat kano sa sadun sa Pungganatan o manga Manosiya, go Panguni kano sa Map ko Allah. Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

200. Na amai ka mapasad iyo so manga okit iyo ko Kapunaik Hajji, na Tatadumi niyo so Allah, lagid o Katatadumi niyo ko manga Lokus iyo,-o di na lawanon a Kapananadum. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a gi-i Tharo: Sa Kadnan Nami! Bugi Kamingka si-i sa Doniya! Na da-a bagiyan niyan ko Akhirat a Kamapiya-an.

201. Na adun a pud kiran a gi-i Tharo: Sa Kadnan Nami! Bugi Kamingka si-i sa Doniya sa Mapiya go sa Akhirat sa Mapiya, go Lidasun Kamingka ko siksa ko Naraka!

يَتَأُولَى الْأَلْبَابِ ﴿١٧٧﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ
فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَقَةٍ
فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ
الْحَرَامِ وَأَذْكُرُوهُ كَمَا
هَدَىٰكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ

لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٧٨﴾

تُمْ أَوْ فِضْوًا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ
النَّاسُ وَأَسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧٩﴾

فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ سِكَكُمُ
فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ
أَوْ أَشْدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا
لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ﴿١٨٠﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٨١﴾

202. Siran man na adun a bagiy-yan niran a Kapiya-an po-on ko Pinggalubuk iran; na so Allah na Maga-an i Kapamagitong.

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٢﴾

203. Na Pushabota niyo so Allah si-i ko manga Alongan a Mabibilang. Na sa tao a Magalokalok (gomanat sa Mina) ko dow a Alongan, na da-a Dosa niyan, na sa tao a Makaori, na da-a Dosa niyan si-i ko tao a Miyananggila. Na Kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A sukano na Ron kano Pulimoda.

﴿٢٣﴾ وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ
مَّعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ
فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ
عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا
أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٣﴾

204. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a Pukhasowat Ka o Katharo iyan si-i ko Kaoyagoyag ko Doniya, go gi-i niyan Shaksi-in so Allah ko madadalum ko poso iyan; (Takinoba) a sukaniyan i lubi a Pawal.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي
قَلْبِهِ ۖ وَهُوَ الَّذِي الْخَصَامُ ﴿٢٤﴾

205. Na igira-a Miyakatalikhod, na lomalakao ko Lopa ka Mamina-sa-on go Purarata-an niyan so manga Pur go so manga Wata a Pangangayamun. Na so Allah na di Niyan Khababayaana so Kapaminasa.

وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ
فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ
لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ﴿٢٥﴾

206. Na igira-a Pitharo-on: A Kalukun ka so Allah, na awidan sukaniyan o Maratabat si-i ko Dosa. Na aya dun a Khabolosan niyan na so Naraka Jahannam;- a Mikharatarata a Darpa!

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ
بِأَلْسِنِهِ فُحْشَهُمْ ۖ جَهَنَّمَ وَلِبِئْسَ
الْمِهَادُ ﴿٢٦﴾

207. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a gi-i niyan Phasaan a ginawa niyan ka tontot ko manga Ikasosawat o Allah; na so Allah na Makapudi-in ko manga Oripun Niyan.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ
أَبْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ
رَبُّهُ وَفَّ بِالْعِبَادِ ﴿٢٧﴾

208. Hai so Miyamaratiyaya! Solud kano ko Islam sa Kalangolan-gowan Niyan; go di niyo khuduga so manga okit o Shaitan; Ka Mata-an! A Sukaniyan na ridowai niyo a Mapayag.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ادْخُلُوا
فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ
عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٨﴾

209. Na amai ka somilai kano ko oriyen o Kiyapakatalingoma rukano o manga Rarayag a Karina, na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongangun.

فَإِن زَلَلْتُمْ مِّن بَعْدِ مَا
جَاءَكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَاَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٩﴾

210. Ba-adun a Punaya-on niran a rowar ko Kapakatalingoma kiran o Allah a Maporo ago Mala si-i ko bontal a domadaiton sabap ko Kala iyan a matatago ko miyagungkapungkap a gabon, go so manga Malaikat go mitaman so Kokoman? Ka si-i bo Phakandoda ko Allah so manga Kokoman.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَن يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي
ظُلُلٍ مِّنَ الْعَمَامِرِ وَالْمَلَكِ كَةً
وَقَضَى الْأَمْرَ إِلَى اللَّهِ تُرْجِعُ
الْأُمُورُ ﴿٣٠﴾

211. Isha-an Ka ko manga Moriyatao o Israil o pira i ini bugai Ami kiran a Tanda a Marayag. Na sa tao a sambiyen niyan so Limo o Allah ko oriyen o Kiyapakatalingoma niyan non, na Mata-an! A so Allah na Mailot i kapaniksa.

سَلَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِرَبِّكُمْ ءَاتَيْنَهُمْ مِّن
ءَايَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَن يُبَدِّل نِعْمَةَ اللَّهِ مِن بَعْدِ مَا
جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٣١﴾

212. Pipharasan ko siran a da Pamaratiyaya so Kaoyagoyag ko Doniya, go Puphamagurugan niran so Miyamaratiyaya. Na so siran a Miyamananggila na Makaombao kiran ko Alongan a Qiyamah; ka so Allah na Puriskhiyan Niyan so tao a kabaya Iyan sa di Khasar a Pandapat.

213. Miya-adun so Manosiya ko okit a isa, na Siyogo o Allah so manga Nabi a Puphamanothol ko Mapiya go Puphamakaiktiyar; go Piyakatoron Niyan a babid iran so Kitab a Bunar, ka-an Niyan Makokom so manga Manosiya ko di iran Phagayonayonan; na da-a Somiyor-angon a rowar ko siranoto a bigan non ko oriyon o Kiyapakatalingoma kiran o manga Rarayag a Karina, Kadungki ko siran (a Miyamaratiyaya). Na Tiyoro o Allah so Miyamaratiyaya, si-i ko da iran Pagayonayoni ko Bunar, sabap sa idin Niyan, ka so Allah na Thoro-on Niyan so tao a kabaya Iyan ko lalan a Matitho.

214. Ba niyo tiyarima a Phakaso-lud kano ko Sorga a da rukano Makatalingoma so lagid o (Miyakatalingoma ko) siranoto a miya-i pos ko Miya-ona an niyo? A Minisogat kiran so masikot go so karomasyon, go Miya-aroraya siran taman sagi-i Matharoo Sogo a go so Miyamaratiyaya a pud Iyan: A anda so Tabang o Allah? Tanodan! Ka

زَيْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
وَيَسْعُرُونَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ
اتَّقَوْا فَوْفَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ
مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ
النَّبِيَّاتَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ
مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ
النَّاسِ فِي مَا اختلفُوا فِيهِ وَمَا اختلفَ
فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى
اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَا اختلفُوا فِيهِ مِنْ
الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ
مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى
يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ مَتَى
نُصِرَ اللَّهُ إِلَّا إِنْ نَصَرَ اللَّهُ فَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾

Mata-an! A so Tabang o Allah na marani!

215. Ipagisha iran Ruka o antona-a i Kaphamumugai ran. Na Tharowangka: A sa dun sa Iphamumugai niyo a Mapiya, na bagiyan o mbala a Lokus go so manga Dada-shug go so manga Wata a ilo go so manga Miskin go so Gi-i Mulayalayag a maka khakadiat a miya kawang sa Lalan. Na sa dun sa Nggolaola-an niyo a Mapiya,- na Mata-an! A so Allah na katawan Niyan noto.

216. Ini Paliyogat rukano so Kapakimbonowai (ko manga kapir), a sukaniyan na ipukhagowad iyo, Na thatana a adun a ipukhagowad iyo a aya rukano Mapiya, go thatana a adun a Pukhababaya-an niyo a aya rukano Marata. Na so Allah i Mata-o, na sukano idi manga Tata-o.

217. Ipagisha iran Ruka (Ya Muhammad) so Olanolan a Paga-adtan so Kambonowai ron. Na Tharowangka: A so Kambonowai ron na mala a Dosa; go so Kaalangi ko lalan o Allah, go so Kaongkiron, go so (ka-alangi ko) Masjid Al-Haram, go so Kapaka-awa-a on ko tao ron; na lawan ro-o a Mala (a Dosa) si-i ko Allah go so Kapanakoto na lawan a Mala (a Dosa) a di so Kapamono. Na di siran nggunuk sa Kapuphamonowa iran rukano

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا
أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ وَاللَّيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ
وَالْيَتَامَىٰ وَالسَّكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا
تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كَرْهٌ لَكُمْ
وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ
لَكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ
شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ
قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدْعَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَكَفْرُهُ بِهِ، وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَإِخْرَاجِ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ
وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ
يَقْتُلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ
إِنْ أَسْتَطَعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ دِينَكُمْ
عَنْ دِينِهِ، فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ

taman sa di kano iran mapakaawako Agama niyo o Khagaga iran. Na sa tao a mawa rukano ko Agama niyan na go Matai a kapantagan a sukaniyan na di Mapaparatiyaya, na siran man na Miya-ilang so manga Galubuk iran si-i sa Doniya go sa Akhirat; ka siran man i manga tao ko Naraka sa ron siran non ndun Makakakal.

218. Mata-an! A so siran a Miyamaratiyaya go Miyamanogalin sa Ingud go Miyamanagontaman si-i ko lalan o Allah,- na siran man i Phaka-arap ko Limo o Allah: Ka so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

219. Ipagisha iran Ruka so Pakaburug go so Kandarmut. Na Tharowangka: A adun a madadalum sa dowo oto a Dosa a Mala, go manga gona, a ruk o manga Manosiya; na so Dosa sa dowo oto na Mala a di so gona-on. na Ipagisha iran Ruka o antona-a i Iphamumugai ran; na Tharowangka: A so Khalawan (ko Hadiyat iyo). Lagid aya a Kaphuphayaga rukano o Allah ko manga Ayat: Kan-an niyo Mapuphamimikiran-

220. Si-i sa Doniya go sa Akhirat. Go Ipagisha iran Ruka so manga Wata a ilo. Na Tharowangka: A so Kaompiya i kiran na aya Mapiya; na o Pakishaog kano kiran (sa Kaoyagan), na manga Pagari niyo siran (ko Agama); ka so Allah na

فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا
وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ
يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٢١٨﴾

﴿٢١٩﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعَةٌ لِلنَّاسِ
وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا
وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢٠﴾

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ
الْيَتَامَى قُلْ إِصْلَاحُهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ
تَحَايَطُواهُمْ فَإِنْ حَوَّاهُمْ اللَّهُ يَعْلَمُ
الْمُفْسِدِينَ مِنَ الْمَصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ

Matutundo Iyan so Puphaminasa ko Puphangompiya. Na o kabaya o Allah, na Mata-an a Kaphakarugunan kano Niyan: Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongangun.

221. Na di niyo Phangaromaa so manga Pananakoto a manga Babai, taman sa di siran Maratiyaya: Ka Mata-an a so Oripun a Babai a Miyaratiyaya na tomo a di so Pananakoto a Babai, apiya pun Masowat kano niyan. Go di niyo Pakiphangaroma-an ko manga Pananakoto (so Miyamaratiyaya a Babai) taman sa di siran Maratiyaya: Ka Mata-an a so Oripun a Mama a Miyaratiyaya na tomo a di so Pananakoto a Mama, apiya pun Masowat kano niyan. Siran man na Iputhawag iran so Naraka. Na so Allah na Iputhawag Iyan so Sorga a go so Ma-ap sabap sa idin Niyan, go Puphayagun Niyan so manga Ayat Iyan ko manga Manosiya: Ka-an niran Pukhatadumi.

222. Na Ipagisha iran Ruka so Haid. Na Tharowangka: A sukaniyan na marshik: Na Gunuki niyo Mamakai so manga Babai ko masa o Haid, go di kano kiran pagobai sa (Kandima) taman sa di siran Makashoti. Na amai ka Makashoti siran, na songkano kiran sa sadun sa Sogowan rukano o Allah. Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyan so manga Barataobat go Pukhababaya-an Niyan so manga Barasoti.

لَاَعْنَتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢١﴾

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّى تُؤْمِنَ
وَلَأَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ
أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ
حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ
مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ
إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ
وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۗ وَبَيِّنُهَا آيَاتِهِ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢٢﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَدْنَى
فَاعْتَرِلُوا الْبَسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ۗ
وَلَا تَقْرُبُوهنَّ حَتَّى يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ
فَأَنْهَبْنَ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ
الْمُطَهِّرِينَ ﴿٢٢٣﴾

223. So manga Karoma niyo na Babasoka iyo; na songkano ko Babasoka iyo sa sadun sa kabaya iyo; go ona-an niyo so ruk o manga ginawa niyo; na Kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A sukano na Miputho-ona iyo Sukaniyan, na Puphanotholinka sa Mapiya so Miyamaratiyaya.

نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوَةٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٣٣﴾

224. Na di niyo mbaloya so (kashapa ko) Allah makapantag ko manga Sapa iyo a balamban o Kapuphiyapiya niyo, go so Kaphangongonotan niyo, go so Kathanora niyo ko manga Manosiya; ka so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَن تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصَلِّحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٣٤﴾

225. Di rukano ishiksa o Allah so da mbaba-a ko manga Sapa iyo, na ogaid na ishiksa Iyan rukano so Pimbaba o manga poso iyo; ka so Allah na Manapi, a Matigur.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ قُلُوبَكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٣٣٥﴾

226. Bagiyan o siran a Pishapan niran (sa di ran Phamaka-in) so manga Karoma iran, so kanayao sa pat Olan; na amai ka indod iran, na Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

لِّلَّذِينَ يُؤُولُونَ مِن نِّسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٣٦﴾

227. Na amai ka tanton niran so Kambulag, na Mata-an! A so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٣٧﴾

228. So Piyamanalak na magun-gu niran so manga ginawa iran ko (Masa o) tulo a Haid. Na di kiran khapakai i ba iran Paguma-a so

وَالْمَطْلَقَتُ يَرَبِّصَتُ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لهنَّ أَنْ يَكْتُمَنَّ

Inadun o Allah ko manga Tiyan niran, o siran na Papatiyaya-iran so Allah go so Alongan a Maori. Na so manga karoma iran i Kapapatotan ko Kabalingi kiran sangkoto (a Masa), o kabaya iran so Kathanora. Na adun a bagiyan niran a kabunar a lagid o Kabunar kiran (o manga Mama) si-i ko Adat a Mapiya; go adun a bagiyan o manga Mama a Miyomboao iran ko manga Babai. Na so Allah na Mabagur, a Macangangun.

229. So Kambulag (a adun a Kambalinganan-on) na makadowa: Na balingi niyo siran ko Adat a Mapiya, o di na botawani niyo siran ko okit a Mapiya. Na di rukano khapakai, o ba kano kowa ko (Butang a) minibugai niyo kiran sa maito bo, inonta o ba iran khawanun a dow a so di ran Kaontola ko manga taman o Allah. Na amai ka ikhawan niyo so di iran Kaontola ko manga taman o Allah na da-a Dosa iran ko kitundan non o Babai. Giyoto i manga taman o Allah; na di niyo to Pulawani ka sa tao a lawanan niyan so manga taman o Allah, na siran man na siran so manga Darowaka.

230. Na amai ka Imbulag iyan (sa ika tulo), na di ron khapakai ko oriy an noto, taman sa di Makipangaroma sa Karoma a salakao ron na amai ka Imbulag o Miyangaroma (a ika dow a) na da-a Dosa iran ko

مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي آرْحَامِهِمْ إِنْ كُنْ يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِعُولَتِهِنَّ أَحْسَنُ يَرْزُقُهُنَّ
فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَهُنَّ مِثْلُ
الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ
دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٩﴾

الطَّلُقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكُهُ بِمَعْرُوفٍ
أَوْ تَسْرِيحُهُ بِإِحْسَنٍ وَلَا يُجِلُّ لَكُمْ أَنْ
تَأْخُذُوا بِمَمَاءٍ اتَّيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ
يَخَافَا إِلَّا يُفِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ
إِلَّا يُفِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
فِيمَا أَفْتَدْتُمْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا
تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣٠﴾

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَيْثُ
تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمَا أَنْ يَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُفِيمَا
حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا

kikasowin niran (ko Kakhawing), amai ka maguda iran a Khaontol iran so manga taman o Allah. Na giyaya i manga taman o Allah, a Puphayagun Niyan ko pagtao a Khisasabot.

231. Na igira-a Inimbulag iyo so manga Babai, na go siran puraotun ko idda iran, na Balingi niyo siran si-i ko Adat a Mapiya o di na botawani niyo siran si-i ko Adat a Mapiya; go di niyo siran Mbalingi sa Kapakipurasaya, ka Makapumbaba kano; na sa tao a Nggolaola ro-o, na Sabunar a Miyabinasa niyan a ginawa niyan. Na di niyo mbaloya so manga Ayat o Allah a Kasandagan, go Tadumi niyo so Limo rukano o Allah, go so Initoron Niyan rukano a Kitab go Ongangun, a Iphanguthoma Niyan rukano to. Na Kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so langowan taman.

232. Na igira-a Inimbulag iyo so manga Babai, na go siran raotun ko idda iran, na di niyo siran Paguruna ko Kapakiphangaroma iran ko manga Karoma iran, igira-a Miyagayon siran ko Adat a Mapiya. Giyoto na Iphagundao to ko tao a pud rukano, a Paparatiyaya-an niyan so Allah go so Alongan a Maori. Giyoto man i lubi a Phakaompiya rukano go lubi a Phaka-

لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَعْنِ أَجْلَهُنَّ
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِحُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا
وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا
تُخِذُوا أَيْتِ اللَّهِ هُزُوءًا وَادْكُرُوا
بِعَمَتِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ
الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ بِعَضُوكُمْ بِيَمِينِكُمْ
اللَّهُ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَعْنِ أَجْلَهُنَّ فَلَا
تَعَضُّوهُنَّ أَنْ يَنْكِحَنَّ أَرْوَاجُهُنَّ إِذَا
تَرَاضُوا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ
مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
ذَلِكَ لَكُمْ لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

soti. Na so Allah i Mata-o, na sukano idi manga Tata-o.

233. Na so manga Ina na Pakasosowa iran so manga Wata iran sa dow a ragon a tarotop a dow a oto, si-i ko tao a kabaya iyan a Katarotopa niyan ko Kapakasoso. Na Paliyogat ko Ama so Pagupur kiran go so nditarun niran si-i ko Adat a Mapiya. Da-a Iphaliyogat ko Baraniyawa a rowar ko Khagaga niyan. Di Rasa-in so Ina sa sabap ko Wata iyan. go di Pakarugunan so Ama sa sabap ko Wata iyan, na Paliyogat ko Waris (ko Ama) so lagid oto. Na amai ka kabaya iran a Kapakagunukaon Somoso. sa Piyagayonan niran, go Kiyapagodasa-an, na da-a Dosa iran non. Na amai ka kabaya iyo so Kapakasosowa niyo ko manga Wata iyo (ko salakao ko manga Ina iran), na da-a Dosa niyo, igira-a minibugai niyo kiran so tundan niyo kiran, si-i ko Adat a Mapiya. Na Kalukun niyo so Allah go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na so gi-i niyo Nggolaola-an na Phagila-i Niyan.

234. Na so Phamatai rukano a adun a Khibagak iran a manga Karoma, na Magun - guniran so manga ginawa iran sa pat Olan go sapolo (Gawi-i): Na amai ka iraat siran ko idda iran, na da-a Dosa niyo ko Kinggolalanun niran ko shisi-i sa ginawa iran si-i ko Adat

﴿ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنِمْ الرِّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا ءَاتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَالْفَقْوُ اللَّهُ وَأَعْمُوا أَنْ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴾

﴿ وَالَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْكُمْ وَيَدْرُونَ أَرْوَاجًا يَرَبِّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾

a Mapiya. Na so Allah na so gi-niyo Nggolaola-an na Kaip Iyan.

235. Na da-a Dosa niyo si-i ko ini Pangilat iyo a garai ko manga Babai (a Balo) o di na Piyagunus iyo si-i ko manga ginawa niyo. Katawan o Allah a Mata-an a sukano na pukharum iyo siran: Na ogaid na di kano kiran Pakipuphasada sa Masolun inonta o aya Tharo a niyo na Katharo a Patot, go di niyo Phakata-tana-a so Katangkud o Kakhawing taman sa di iraot so idda ko tata-alikan non. Na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na katawan Niyani so shisi-i ko manga ginawa niyo, na iktiyari niyo Sukaniyan; go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Manapi, a Matigur.

236. Da-a Dosa niyo amai ka Imbulag iyo so manga Babai ko da niyo kiran pun Kapamakaya go da pun a Miyapayag iyo kiran a Butang; na bugi niyo siran sa Iphakapiya ginawa iran, Paliyogat ko Kawasa so pantag o Guus iyan, go Paliyogat ko Kasisimpitan so Pantag o Gu-us iyan; - a Pamumugayan si-i ko Adat a Mapiya kabunar ko Miphipiypiya.

237. Na amai ka Imbulag iyo siran ko da niyo kiran pun Kapamakaya, a Sabunar a adun a Miyapayag iyo kiran a Butang, na (Bugan niyo kiran) so sabagi ko

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ
مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ
فِي أَنْفُسِكُمْ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ
سَتَدْرُوهُنَّ وَلَكِنْ لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ
سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا
وَلَا تَزِمُوا عَقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى
يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجْلَهُ، وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَأَحْذَرُوهُ
وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٣٥﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ
تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً
وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى التُّوسِيعِ قَدْرَهُ، وَعَلَى
الْمُقْتَرِ قَدْرَهُ، مَتَّعَابًا لِمَعْرُوفٍ حَقًّا
عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٦﴾

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ
وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنَصِفُ
مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُوبَ أَوْ يَعْفُوا

Miyapayag iyo^[1], inonta o Puma-ap siran o di na Muma-ap so shisi-i sa tangan niyan so Katangkud o Kapangaroma; na so Kapuma-ap iyo na aya marani ko Kapangongonotan. Na di niyo Phakalipati so Kiyapakadiyadya rukano. Mata-an! A so Allah na so gi-i niyo Nggolaolan na Phagila-in Niyan.

238. Siyapa niyo so manga Sambayang, go so Sambayang (a Asar) a Milulubi; go Pamayandugun niyo a ruk o Allah sa titho a Kapuphan-gongonotan niyo.

239. Na amai ka Khawan kano, na (Shambayang kano a) a phulalaka kano, o di na Khokoda kano, na amai ka Somarig kano, na Sabota niyo so Allah (sa Shambayang kano) sa mana-a so Inindao Niyan rukano, a di niyo katawan.

240. Na so siran a Phamatai rukano go adun a khaganatan niran a manga Karoma na Thananun niran a adun a bagiyan o manga Karoma iran a Pagupur sa taman ko Saragon sa di siran Pakaliyon; na amai ka lomiyo siran, na da-a Dosa niyo si-i ko Kininggolalanun niran ko shisi-i sa ginawa iran, a Adat a Mapiya. Na so Allah na Mabagur, a Maongangun.

الَّذِي بِيَدِهِ عَقْدَةُ الرِّجَالِ وَأَنْ
تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنْسُوا
الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١٣٧﴾

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ
الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿١٣٨﴾

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا
أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا
عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا
تَعْلَمُونَ ﴿١٣٩﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَقَّاتُونَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ
أَرْوَابًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَّعًا إِلَى
الْحَوْلِ غَيْرِ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَا
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَا فِي
أَنْفُسِهِمْ مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٤٠﴾

[1] na miya Wajib rukano so kibganiyo kiran ko midiya ko Mahar a Kiyapakatan.

241. Na adun a bagiyan o Piya-manalak a Pamumugayan si-i ko Adat a Mapiya; kabunar ko Khipananggila.

242. Lagid oto a Kapuphayaga rukano o Allah ko manga Ayat Iyan: Ka-an niyo gi-i Manggudaguda.

243. Bangka da katokawi so siran a Miyamangawa ko manga Ingud iran, a siran na baribo ribo, sa Pangali ko Kapatai? Na Pitharo kiran o Allah: A Miyamatai kano: Oriyan niyan na Inoyag Iyan siran. Mata-an! A so Allah i titho a Mala i Gagao ko manga Manosiya, na ogaid na kadakulan ko manga Manosiya a di siran Phanalamat.

244. Na Pakimbonowai kano sa lalan ko Allah, go tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

245. Sa dun sa tao a Pagotangan niyan so Allah sa otang a Mapiya, na Puthakutakupun Niyon non sa Kathakutakup a madakul, ka so Allah i Pushikot go Pulowag, go Ron kano Phamakandoda.

246. Bangka da katokawi so manga Nakoda ko manga Moriyatao o Israil a Miya-oriyon o Musa? Gowani na Pitharo iran ko Nabi ran a (Sama-on): A Pakatindugi Kamingka sa Datu, ka Makimbo-

وَلَمَّا طَلَّغْتُمْ مَتَعَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾

﴿٢٤٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ
دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ
فَقَالَ لَهُمْ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾

وَقَتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فِيضْعَفَهُ لَهٗ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ
يَقْبِضُ وَيَبْصِطُ وَإِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَأِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ
مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّهِمْ
أَبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نَقْتُلُ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ قَالِ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ

nowai kami sa lalan ko Allah. Pitharo Iyan: A o ba badun amai ka Ipaliyogat rukano so Kambonowai, na di kano bo Makimbonowai? Pitharo iran: A ino kami di Pakipumbonowai sa lalan ko Allah a Sabunar a Piyaka-awa kami ko manga Ingud ami go (Pirabai) so manga Wata ami? Na gowani a Ipaliyogat kiran so Kambonowai, na Tomiyalikhod siran, inonta so maito (a Mithalimbagak) kiran. Na so Allah na katawan Niyan so da Pamaginontolan.

247. Na Pitharo kiran o Nabi ran: A Mata-an! A so Allah na Piyakatindug Iyan rukano so Talut a Datu. Pitharo iran: A andamanya i Kakhapatoton o Kapundato i Niyan rukami a sukami i titho a Kapapatotan ko Kadatu a di Sukaniyan, go da bugi sa Kakawasa-an a Tamok? Pitharo Iyan: A Mata-an! A so Allah na Tinindos Iyan rukano Sukaniyan, go Piyakalawan Niyan sa kala ko Kata-o go so Lawas: Na so Allah na mbugan Niyan ko Kapa-ar Iyan so tao a kabaya Iyan. Na so Allah na Maginawa, a Mata-o.

248. Na Pitharo kiran o Nabi ran: A Mata-an! A aya Tanda o Kadatu Iyan na Makatalingoma rukano so Kaban a katatagowan sa Sarig, a pho-on ko Kadnan niyo, go so manga lamba ko Paninggalan o Musa go So Haroun, a Phagawidan

عَلَيْكُمْ الْقِتَالُ أَلَا نَقْتُلُوكَ أَلَا نَقْتُلُوكَ
وَمَا لَنَا أَلَا نَقْتُلُوكَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَقَدْ أَخْرَجْنَا مِنْ دِينِنَا وَأَنْبَاءِنَا
فَلَمَّا كَتَبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا
إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ
لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى
يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ
أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُبْدِ لَهُ
مِنْ أَمْوَالِنَا قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ
عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي
الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي
مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٧﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ
مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ
فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ
وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آءَالُ مُوسَى

Sukaniyan o manga Malaikat. Mata-an! A adun a matatago ro-oman a titho a Tanda a bagiyan niyo o sukano na Mapaparatiyaya.

249. Na kagiya a lomiyo so Talut a rakhus o manga Tantara Iyan, na Pitharo Iyan: A Mata-an! A so Allah na adun a ithupung Iyan rukano a Lawasaig: Na sa tao a Minomon, na di Rakun pud: Na sa tao a di ron Toma-am na Mata-an! A sukaniyan na pud Rakun: Inonta so tao a isandok iyan sa sasandok so lima niyan. Na Miyamanginom siran non, inonta so maito a pud kiran. Na kagiya a Maripag iyan noto,-Sukaniyan a go so Miyamaratiyaya a pud Iyan,-na Pitharo iran: A da-a Kaphaka-ato tano sa Alongan na-iko Jalut a go so manga Tantara iyan. Na Pitharo o siran a Tatangkudun niran a Mata-an! A siran na Miputhona iran so Allah: A mada-kul a pagtao a maito a Miyakapugus sa pagtao a madakul sa sabap sa idin o Allah, ka so Allah na babid o (Tabang Iyan so) manga Papan-tang.

250. Na gowani a Makipurayara siran ko Jalut a go so manga Tantara iyan, na Pitharo iran: A Kadnan Nami! Samporna Angka Rukami so Kapantang go Pakabukunangka so manga Parapara Mi: Go Tabangi Kamingka ko pagtao a da Pamaratiyaya.

وَأَلْهَكُم مِّنْهُم مَّجْمُوعًا يَّصْعَقُونَ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُم
إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٤٨﴾

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ
إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ
شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَّمْ
يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ
عُرِفَ بِيَدِهِ ۖ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا
مِّنْهُمْ ۖ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا مَعَهُ ۖ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا
أَلْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ ۗ قَالَ
الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُّلتَفِقُوا اللَّهَ
كَم مِّنْ فَتْنَةٍ فَلَئِنَّ قَلِيلًا مِّنْكُمْ
فَتَنَةٌ كَثِيرَةٌ يَّا ذُنِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ مَعَ
الصّٰبِرِينَ ﴿١٤٩﴾

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ
قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا
وَتَسَّيْتِ أَقْدَامَنَا وَأَنْصَرْنَا عَلَيَّ
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٥٠﴾

251. Na Miyapugus iran so pagtao o Jalut sabap sa idin o Allah; go Miyabono o Dawood so Jalut; go inibugai Ron o Allah so Kadatu go so Ongangun go Inindao Niyan non so nganin a kabaya Iyan. Na o da runa o Allah so manga Manosiya so saba-ad kiran sa Minggolalan ko saba-ad, na Miyabinasa dun so Lopa: Na ogaid na so Allah na Mala i Gagao ko manga ka-adun.

252. Giyoto man so manga Tanda o Allah: A Puphangadian Ami Ruka oto (Ya Muhammad) a aya butad Iyan na Bunar: Na Mata-an! A Suka na pud dun ko manga Sogo (o Allah).

253. Giyoto man so manga Sogo a ini Lubi Ami so Saba-ad Kiran ko saba-ad: Pud Kiran so Inimbitiyari o Allah; go ini Poro Iyan so saba-ad Kiran sa manga Daradat; na inibugai Ami ko Isa a Wata o Maryam so manga Rarayag a Karina, go ini Bagur Ami Ron so Roh Al-Qoddos (so Jibril). Na o kabaya o Allah, na da-a Makambobono ko siran a Miya-orijan niran, si-i ko orijan o Kiyapakatalingoma kiran o manga Rarayag a Karina, na ogaid na Mishoransorang siran, Ka-adun a pud kiran a tao a Miyaratiyaya go adun a pud kiran a tao a Miyongkir. Na o kabaya o Allah, na da-a Makambobono kiran; na ogaid na so Allah na Punggolaolan Niyan so nganin a kabaya Iyan.

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ دَجَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْزَلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

﴿٢٥١﴾ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُم عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتُلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَٰكِنْ ائْتَلَفُوا فِيهِمْ مَنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَلُوا وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾

254. Hai so Miyamaratiyaya! Pamumugai kano ko inibugai Ami Rukano, ko da pun Kapakatalingoma o Gawi-i a da-a Kaphasa-i ron, go da-a Kambobolayoka-on go da-a Kapamagaluba-on. Na so da Pamaratiyaya-na siran so da Pamagintolan.

255. So Allah! Da-a Patot a Pushowasowatun a inonta Sukaniyan,-a Oyagoyag, a Thatandingan; di Khatalingoma-an a toratod go torog. Ruk Iyan so shisi-i ko manga Langit a go so shisis-i ko Lopa. Badun a tao a Makaphanapa-at sa Hadapan Niyan inonta o sabap sa idin Niyan? Katawan Niyan so nganin a Khabolosan niran go so nganin a Kiya-iposan niran. Na da-a shushushubun niran a maito bo ko Kata-o Niyan inonta bo ko nganin a kabaya Iyan. Miyarankom o Korsi. Iyan so manga Langit a go so Lopa, go di Ron Khipunud so siyap Iyan sa dowo oto, go Sukaniyan so Maporo, a Lubi a Mala.

256. Da-a Kapanugul ko Agama: Ka Sabunar a Minisungai so Qntol ko Ribat: Na sa dun sa Ongkirun niyan so manga tagot a Paratiyayan niyan so Allah na Sabunar a Miyakakaput sa Rambit a Maba-gur, a da-a ikhathupud iyan, Na so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

257. So Allah i Panarigan o Miyamaratiyaya: Phaka-awa-an Ni-

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ يَوْمٌ لَا بَيْعَ
فِيهِ وَلَا خَلَّةَ وَلَا شَفْعَةً وَالْكَافِرُونَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٥٤﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي
يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ
بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ
كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ
حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿١٥٥﴾

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَد تَبَيَّنَ الرُّشْدُ
مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّغُوتِ
وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ
بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٦﴾

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم

yan siran pho-on ko manga Lilibotung ka Phakasongun Niyan siran ko Maliwanag. Na so da Pamaratiyaya na aya manga Panarigan niran na so manga Tagot: A Puphamaka-awa-an niran siran pho-on ko Maliwanag ka Puphamakasongun niran siran ko manga Lilibotung. Na siran man i manga tao ko Naraka, sa ron siran non ndun Makakakal.

258. Bangka da katokawi so (Namrod a) Miyakiphawala ko Ibrahim Makapantag ko Kadnan Niyan, sa Kinibugan non o Allah ko Kadatu? Gowani a Tharo-on o Ibrahim: A aya Kadnan Ko na so Puphangoyag go Puphakatapai. Na Pitharo iyan: A sakun na Puphakaoyag Ako go Phphakatapai Ako. Pitharo o Ibrahim: Na Mataan! A so Allah na Puphakasongun Niyan so Alongan pho-on ko Subangan (si-i sa Sudupan): Na Pakasongangka Sukaniyan pho-on sa Sudupan (si-i sa Subangan). Na Biyabungan so da Paratiyaya. Na so Allah na di Niyan Punggonanaon so pagtao a da Pamaginontolan.

259. Go so (Uzair a) somiyagad ko (Baital Muqaddas a) Ingud a Miyangaguguba so manga Walai ron, Pitharo iyan: A andamanaya i Kakhaoyaga si-i o Allah, ko oriyen o Kiyapatai niyan? Na Biyono sukaniyan o Allah sa Magatos Ragon, oriyen niyan na Inoyag Iyan

مِنَ الظَّالِمِينَ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ
يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٦٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ
رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا
أُمِّي وَأُمِّيٌ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَايَنَ اللَّهُ
يَأْتِي بِالسَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا
مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٦٧﴾

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ
عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ
بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ
بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتُ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا
أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَل لَّبِثْتُ مِائَةَ

bo. Na Pitharo (o Allah): Ai Kiyathaingka (Hai Uzair)? Pitharo iyan: Aya Kiyathai akun na Salongan o di na saba-ad sa Salongan. Pitharo (o Allah): A kuna, ka aya Kiyathaingka na Miyakamagatos Ragon; na ilayangka so Pangu-nungkun ka go so Inomun ka, ka da Phaparin; go ilayangka so Himar ka: Ka kagiya a mbalowin Nami suka a nana-o o manga Manosiya, go ilayangka so manga tolan, o andamanaya i gi-i Ami ron kapakatho-oto ora-a, oriyani niyan na Pumbongkosan Nami sa Sapo. Na kagiya a Mapayagon noto, na Pitharo iyan: A tiyangkud akun a Mata-an! A so Allah na si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

260. Na gowani na Pitharo o Ibrahim: Kadnan Ko! Paki-ila-in Ka Rakun o andamanaya i Kapagoyagangka ko Miyamatai. Pitharo (o Allah): Ba Ka di Pharatiyaya? Pitharo Iyan: Owai! (Mapaparatiyaya Ko) na ogaid na adun Thataana so Pamikiran Ko. Pitharo (o Allah): Na kowa Ka sa pat ko manga Papanok; na Tathadangka ko Katimo iran Ruka; oriyani niyan na Tagowingka-on so oman i isa Palao sa saba-ad, oriyani niyan na Talowingka siran: Ka Mamakatalingoma siran Ruka sa Maga-an. Na Tangkudangka a Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongan-gun.

عَامِرًا فَانظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ
وَشْرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهٖۗ وَانظُرْ إِلَىٰ
حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً
لِّلنَّاسِۗ وَانظُرْ إِلَىٰ الْعِظَامِ
كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا
لِحِمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٧﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ
تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أُولَٰئِمَّا تُوْمِنُ قَالَ بَلَىٰ
وَلَكِن لَّا يَظْمِنُ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ
أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ
أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ
أَدْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ
عَرِيفٌ حَكِيمٌ ﴿٦٨﴾

261. Aya ropa-an o siran a gi-i siran Nggasto ko manga Tamok iran si-i ko lalan ko Allah na lagid o satiman a od: A Mitho sa Pito Sawai, shisi-i ko oman i sawai ron so Magatos a od. Na so Allah na Puthakutakupun Niyan ko tao a kabaya Iyan: Ka so Allah na Maginawa, a Mata-o.

262. Siran a gi-i ran Nggaston so manga Tamok iran si-i ko lalan o Allah, oriyan niyan na di ran Thondogun so Kiyapamumugai ran a Kashalibantog go Kapanakit sa ginawa, na adun a bagiyan niran a balas kiran si-i ko Kadnan niran: Go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

263. So Katharo a Mapiya go so Kapuma-ap na tomo a di so Saduka a Pukhatondog a kapanakit sa Ginawa. Na so Allah na Kawasa, a Matigur.

264. Hai so Miyamaratiyaya! Di niyo mbinasa-an ko manga Saduka niyo so Kashalibantog go so Kapanakit sa Ginawa,- lagid o Puphamumugai ko tamok iyan sa Kapakilaila-in ko manga Manosiya, go di niyan Paparatiyaya-an so Allah go so Alongan a Maori. Na aya ropaan niyan na lagid o Ator a matilak, a Kaliliyawawan sa botha: A miyasogat sukaniyan a Mabagur a Oran, na miyalamba iyan non so matugas.

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ ۗ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦١﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

﴿٦٣﴾ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ عَنِيءٌ حَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

يَتَابِعُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يُبْطِلُوا صَدَقَتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثَرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٥﴾

Na da-a Khaparoli ran a maito bo ko Pinggalubuk iran. Na so Allah na di Niyan Punggonana-on so pagtao a da Pamaratiyaya.

265. Na aya ropa-an o siran a Puphamumugai ko manga Tamok iran, sa singanin ko manga Kasosowat o Allah go so Kathatana o manga Ginawa iran, na lagid o Pamomolan, ko Lopa a Tambo: A Miyasogat a Mabagur a Oran na Minibugai niyan so Onga niyan sa dowo takup, na apiya pun da masogat a Mabagur a Oran, ka Tarintik bo. Ka so Allah na so gi-i niyo Nggolaola-an na Phagila-in Niyan.

266. Bakhabaya i o isa rukano a adun a mambagiyan niyan a Pamomolan a manga Qormah a go manga Anggor a Puphamangondas ko kababa-an niyan so manga Lawasaig, mambagiyan niyan ro-o so Pishoson a manga Onga, a Miyakatalingoma-on so Kalokus, go adun a manga Moriyatao niyan a manga lulumukna Miyasogat oto a Sobosobo, a kadadaluman sa Apoi, na Miyatotong? Lagid aya a Kapuphayaga rukano o Allah ko maŋga Tanda; ka-angkano Makapuphamimikiran.

267. Hai so Miyamaratiyaya! Puphamumugai kano ko manga Pipiya ko Miyasokat iyo, go so Piyakagumao Ami rukano a pho-on ko Lopa, go di niyo Puthibaba-a so

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
أَبْغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ
أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ
أَصَابَهَا وَابِلٌ فَتَأْتَّى أَكْطَافَهَا
ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ
فَطُلَّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٦٩﴾

أَيُّودٌ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ
مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ
وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ ضِعْفَانِ
فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٧٠﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِن طِبْعَتِ
مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِّن
الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ

Marata-on, a Iphamumugai niyo, ka da rukano i ba niyo to kowa-inonta o ba kano ron Phipipidung. Na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Kawasa, a Puphodin.

268. So Shaitan na Ipuphangan-galuk iyan rukano so Kamiskin go Ipushogo iyan rukano so Pakasisingai. Na so Allah na didiyandi-an kano Niyan sa Maap a pho-on Rukaniyan go Limo. Na so Allah na Maginawa, a Mata-o.

269. Imbugai Niyan so Ongangun ko tao a kabaya Iyan; na sa tao a bugan ko Ongangun na Sabunar a Kiyabugan sa Mapiya a madakul; na da-a Phakatanodon a inonta so manga Papantas i Akal.

270. Na sa dun sa Ipamumugai niyo a Pamumugayan o di na Ishamaya iyo a Samaya, na Mata-an! A so Allah na katawan Niyan noto. Na da-a bagiyan o da Pamaginon-tolan a manga Tabanga.

271. Amai ka Payagun niyo so manga Saduka, na Mapiya dun noto, na amai ka Paguma-an niyo to, go ibugai niyo to ko Khikarurugunan, na giyoto i Mapiya rukano: Go Makaponas rukano ko sabaad ko manga Dosa niyo. Na so Allah na so gi-i niyo Nggolaolaan na Kaip Iyan.

272. Kuna a ba Ruka Paliyogat, so Katoro iran, na ogaid na so

تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِتَّائِبِينَ إِلَّا أَنْ
تُعْصُوا فِيهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفِيرٌ
حَمِيدٌ ﴿٧٧﴾

الشَّيْطَانُ يَدْعُكُمْ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ
بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً
مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٨﴾

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ
يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا
كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو
الْأَلْبَابِ ﴿٧٩﴾

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ
نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا
لِظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٨٠﴾

إِنْ تَبَدُّوا لَأَبْصَدَقْتِ فَنِعْمَ هِيَ
وَأِنْ تَخْفُواهَا وَتَوْتُوها الْفُقَرَاءُ
فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيَكْفُرْ عَنْكُمْ
مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿٨١﴾

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ

Allah i Thoro ko tao a kabaya Iyan. Na sa dun sa Mipuphamumugai niyo a Mapiya na ruk o manga Ginawa niyo, na di kano Phamumugai sa makaliyo ko singanin ko Kasosawat o Allah. Na sa dun sa Mipuphamumugai niyo a Mapiya, na khitoman rukano sa Tarotop, a sukano na di kano kasalimbotan.

273. (So manga Saduka) na bagiyan o Khikarurugunan, a siran na Miyangatatarongko ko lalan ko Allah, a di siran Phakatayod ndadala-kao ko Lopa, arangan kiran o di kiran Mata-o na manga Kawasa sabap ko kagugun - guna ko ginawa, Khikilangka kiran so manga to-os iran: A di siran Phamanguni ko manga Manosiya sa marusurus. Na sa dun sa Mipuphamumugai niyo a Mapiya, na Mata-an! A so Allah na katawan Niyan noto.

274. So siran a Puphamumugai siran ko manga Tamok iran si-i ko Gagawi-i go so Daondao, Masulun go Mapayag, na adun a bagiyan niran a balas kiran si-i ko Kadnan niran: Go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

275. So siran a Pukhun niran so Piriba-an na di siran Makatindug inonta so lagid o Kapakatindug o Ipuphamapus sukaniyan o Shaitan po-on sa Buthang. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na

وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا تُنْفِسْكُمْ
وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا لِأَنْتَعَاءِ وَجْهِ
اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ
إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تظلمون ﴿٧٦﴾

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَحْصَرُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ
الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعْفِيفِ
تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ
النَّاسَ الْحَقَّ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ
خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِالِتْلِ
وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٧٨﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ
إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ
الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا
إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ

Pitharo iran: A so Kaphasa-i na lagid bo o Kapuriba, na Piyakai o Allah so Kaphasa-i na ini Sapar Iyan so Kapuriba. Na sa tao a adun a Makatalingoma-on a Thoma a pho-on ko Kadnan Niyan, na go gunuk (Muriba), na ruk iran so miya-ipos; na so Khasowa iyan na si-i Matitimo ko Allah; na sa tao a mbalinganan niyan na siran man i manga tao ko Naraka: Sa ron siran non ndun Makakakal.

276. Pagantiyorun o Allah so Riba, na Phakaoshorun Niyan so manga Saduka: Ka so Allah na di Niyan khabaya-an so langowan o Miyongkir a Baradosa.

277. Mata-an! A so siran a Miyamaratiyaya, go Pinggalubuk iran so manga Pipiya, go ini Pamayandug iran so Sambayang go Tiyonai ran so Zakat, na adun a bagiyan niran a Balas kiran si-i ko Kadnan niran: Go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

278. Hai so Miyamaratiyaya! Kalukun niyo so Allah, go rundanan niyo so miyalamba ko Piriba-an o sukano na Khipaparatiyaya.

279. Na amai ka di niyo to Nggo-laola-an, na Tangkuda niyo a adun a Gobat a pho-on ko Allah go so Sogo Iyan: Na o Thaobat kano, na ruk iyo so manga Watang o manga

وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧٦﴾

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٧٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَءَاتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٧٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا

Tamok iyo: Sa di kano Makasalimbot, go di kano Kasalimbotan.

280. Na amai ka-adun a (Mabayad a) Karurugunan, na manayao sa taman sa Kalowagan. Na so Kishaduka-an niyo ron, i Mapiya rukano o sukano na Katawi niyo.

281. Na Kalukun niyo so Gaw-i a Phakandodun kano ron si-i ko Allah. Oriyan niyan na itoman sa Tarotop ko oman i Baraniyawa so Pinggalubuk iyan, sa di siran Kasalimbotan.

282. Hai so Miyamaratiyaya! Na igira-a Mindodolona kano sa Bayadan si-i ko ta-alik a Miyapunto, na Soratun niyo sukaniyan go Soratun rukano o Panonorat sa Kapaginontolan: Go di Pagunda so Panonorat ko Kisoratun Niyan non: Mana-a so Inindao ron o Allah, na Soratun niyan. Na kuduga o Mababayad, go Kalukun niyan so Allah a Kadnan niyan, go da-a Khoranga niyan non a maito bo. Na amai ka so Mababayad na korang i Sabot, o di na malobai, o di na di niyan khagaga komudug, na kudugun o Wali ron sa Kapaginontolan. Na Pakishaksi-i niyo sa dow-a Saksi, ko manga Mama rukano, na amai ka da-a Kapantagan a dow-a Mama, na isa a Mama a go dow-a Babai, ko Khasowat kano ron, a manga Saksi, ka o Khalipat so isa Kiran, na Mapakatadum o isa kiran so pud

تُظْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

وَإِنْ كَانَتْ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ نَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾

وَأَتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَىٰ اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٨١﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيَمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمْلَ لَهُ فُلْيَمْلِلْ وَلِيَهُ بِالْعَدْلِ وَأَسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا جُلِيَيْنِ فَرَجُلٌ وَأَمْرَاتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشَّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحَدُهُمَا فَتَذَكَّرَ إِحْدُهُمَا الْأُخْرَىٰ وَلَا يَأْبَ الشَّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا

iyah. Na di Pagunda so manga Saksi igira-a Tiyawag siran. Na o badun a Indarainon niyo ko Kisoratun niyo ron maito sa Mala: Taman ko Ta-alikon: Giyoto man i lubi a Kapaginontolan si-i ko Allah, go lubi a Phakatabang ko Kipamayandugun ko Kashaksi, go lubi a Marani ko di niyo Kapakashangka inonta o Makaokit sa Kandagang a makamomowayan a khatangan niyo to, ka da-a Dosa niyo ko di niyo ron Kisoratun. Na Pakishaksi kano igira-a Puphapasa-i kano; go di Pumarata-an so Panonorat go so Saksi. Na amai ka Nggolaola-an niyo to, na Mata-an naya! A Dosa niyo. Na Kalukun niyo so Allah; ka Phagunda-on kano o Allah. Na so Allah na so langowan taman na katawan Niyan.

283. Na o kapantagi kano sa lakawan, go da-a khato-on niyo a Panonorat, na so manga Sanda a Matatangan. Na amai ka Sarigan o saba-ad rukano so saba-ad, na tonaya o Siyarigan so ini Sarigon, go Kalukun niyan so Allah a Kadnan niyan. Na di niyo Phaguma-a so Kashaksi; ka sa dun sa Magumaon,-na Mata-an! A sukaniyan na Baradosa so poso iyan. Na so Allah na so gi-i niyo Nggolaola-an na katawan Niyan.

284. Ruk o Allah so shisi-i ko manga Langit go so shisi-i ko Lopa. Na o Payaga niyo so shisi-i

أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ آجَلِهِ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ
عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمٌ لِلشَّهَادَةِ وَأَذْنُ الْآلِ
تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجْرَةً حَاضِرَةً
تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُمُوهَا وَأَشْهَدُوا
إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا
شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فَسُوقٌ
بِكُمْ وَأَنْتُمْ بِاللَّهِ وَعِلْمُكُمْ
اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾

﴿٢٨٣﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا
كَاتِبًا فَرِهَنَّ مَقْبُوضَةً فَإِنْ مِنْ
بَعْضِكُمْ بَعْضًا فَلْيُوَدِّ الَّذِي أُوتِيَ
أَمْنَتَهُ، وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ، وَلَا تَكْتُمُوا
الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ
عَاشِمٌ قَلْبُهُ، وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾

لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَإِنْ
تُبَدُّوا مَا فِيْ اَنْفُسِكُمْ اَوْ تَخْفَوْهُ

ko manga ginawa niyo o di na Pagu-ma-an niyo to, na Phamagitungun rukano to o Allah. Na Punapiyan Niyan so tao a kabaya Iyan, go shiksa-an Niyan so tao a kabaya Iyan. Na so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan.

285. Piyaratiyaya o Rasul so Itoronon a pho-on ko Kadnan Niyan, go so Miyamaratiyaya. Oman i isa kiran na Piyaratiyaya Niyan so Allah, go so manga Malaikat Iyan, go so manga Kitab Iyan, go so manga Sogo Iyan. Da-a imbida Ami a isa bo ko manga Sogo Iyan. Na Pitharo iran: A Piyamakinug Ami, go Inonotan Nami: Na Puma-api Kamingka, Kadnan Nami, ka Suka i Khabolosan.

286. Da-a iphaliyogat o Allah ko Baraniyawa, a rowar ko Khagaga niyan. Ruk iyan so Miyanggalubuk iyan (a Mapiya), go ithana - on so Miyanggalubuk iyan (a Marata). Kadnan Nami! Di Kamingka Shala-a o Malipat Kami o di na Maribat Kami; Kadnan Nami! Go di Kamingka Phaka-awida sa Mapunud lagid o Kiyapaki-awidingka-on ko siran a Miya-ona an Nami; Kadnan Nami! Go di Kamingka Phaka-awida sa Diyami Khagaga. Na Puma-api Kamingka, go Napi-i Kamingka: Go Kalimo-on Kamingka. Suka i Kadnan Nami; na Tabangi Kamingka sa Kada-aga Mi ko pagtao a da Pamaratiyaya.

يُحَاسِبُكُمْ بِهٖ ٱللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ
وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٥﴾

ءَآمَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ
وَٱلْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَآمَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَآئِكَتِهِ
وَكُتُبِهِ ۖ وَرُسُلِهِ ۖ لَآ تَفْرُقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن
رُّسُلِهِ ۗ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
عُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾

لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا
مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا
تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ ٱخْطَأْنَا رَبَّنَا
وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ
عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا
مَا لَآ طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۗ وَٱعْفُ عَنَّا
وَٱعْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَا ۗ أَنْتَ مَوْلَانَا
فَأَنْصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ
ٱلْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾